

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 55 • nr. 7 • juli / augustus 2019 • € 1,75 • www.sp.nl

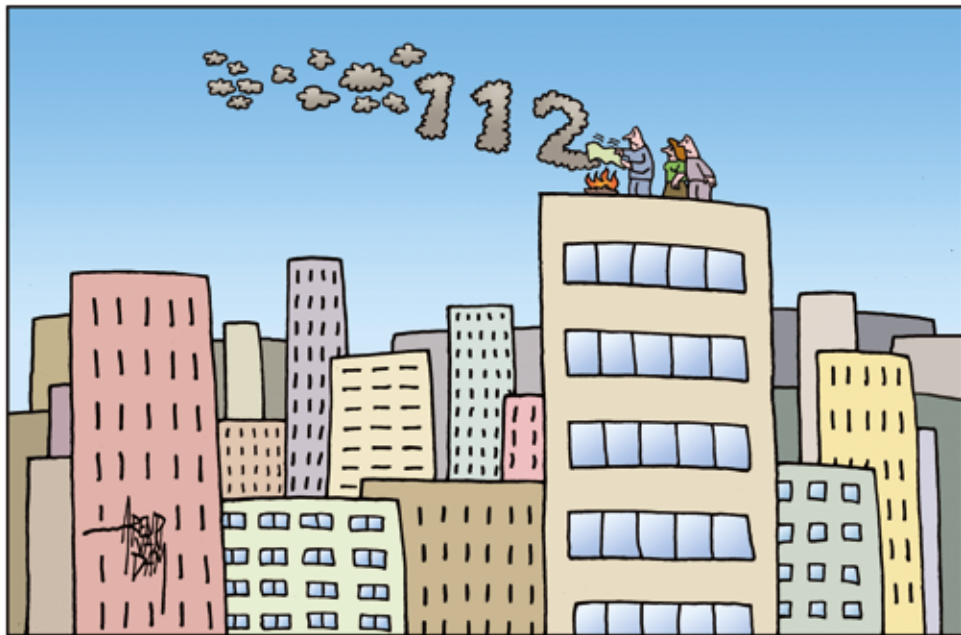
MURAT IS VRIJ EN LILIAN GING 'M HALEN

DE AMSTERDAMSE GEKTE

CAMPINGSTRESS

Arend van Dam

VERKIEZINGEN PARTIJBESTUUR 2020-2022

Conform het besluit van de partijraad kunnen alle SP-leden tussen 13 en 23 november 2019 in hun lokale afdeling een stem uitbrengen op de kandidaten voor het nieuwe partijbestuur 2020-2022. Dat treedt in functie na ons XXIV congres op 14 december 2019, waar de uitslag van de verkiezingen bekend wordt gemaakt. De partijraad van 22 juni 2019 heeft een commissie ingesteld die het congres gaat voorbereiden en de commissie die met een kandidatenvoordracht gaat komen. Leden die zich willen kandideren voor het partijbestuur kunnen dat doen door tussen 12 juli en 11 augustus 2019 een brief en cv te sturen naar kandidatencommissie@sp.nl

Op SPnet vind je nadere informatie over de profielen van partijvoorzitter, algemeen secretaris (beiden in functie gekozen) en de algemeen bestuursleden. Voor vragen kun je contact opnemen met de kandidatencommissie, via bovengenoemd mailadres.

★ ROOD

jong in de SP

**BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID?
SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE
POLITIEKE JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!**

foto archief ROOD

LAAT JE ZIEN BIJ DE INTRODUCTIEWEKEN

In veel steden vinden na de zomervakantie introductieweeken en -dagen op en rond mbo's, hbo's en universiteiten plaats. Hier kunnen aanstaande studenten kennismaken met het dorp of de stad en alles wat daar te doen is. Een perfecte gelegenheid om ze kennis te laten maken met ROOD en de SP! Natuurlijk staat ROOD er in de steden waar wij een groep hebben. Is er in jouw SP-afdeling geen ROOD-groep, maar wil je toch zichtbaar zijn tijdens de introductieweeken? Neem contact op met rood@sp.nl, dan kunnen wij helpen met materiaal en menskracht.

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie

Diederik Olders (h), Lesley Arp
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving

Maurits Gemmink, Robert de Klerk
Nenad Mečava, Gonnie Sluijs

Aan dit nummer werkten mee

Robin Bruinsma, Ingrid de Groot,
Wiebe Kiestra, Anouk Pross,
Peter SaaS, Karen Veldkamp

Foto cover

Wiebe Kiestra

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten **NL86ZZZ403462460000**. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

Illustraties

Arend van Dam
Wim Stevenhagen

De Tribune op Internet

www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement

€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen

T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

Abonnementen- en ledenadministratie

Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune

Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

De Tribune in gesproken vorm

Belangstellenden voor de Tribune op cd kunnen contact opnemen met de SP-administratie.

Tenzij anders vermeld, is op de inhoud van deze publicatie de Creative Commons Naamsvermelding-Niet Commercieel-GeenAfgeleideWerken 3.0 Nederland licentie van toepassing. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl>

IN DIT NUMMER

Partijraad

Evaluatie van start,
Congres aangekondigd

19

In beeld

Tussen de bomen van Duinkerken

20

Weerzien...

...met Klaas, Joyce, Kees, Kevin,
Yvonne & Hans en Christine

24

Murat Memiş

Weer thuis als vrij man

32

Stedentrip

Waar het deze zomer
écht borrelt en bruist

36

- 4 Pensioenakkoord: 'Er is volstrekt onvoldoende binnengehaald'
- 6 Op de camping: 'Ik kan niet geloven dat dit gebeurt'
- 11 Wonen: Hoe een SP-wethouder de Amsterdamse gekte doorbreekt
- 14 Handel: Stop profijt van bezetting, volg lers voorbeeld
- 16 Economie: Van loonmatiging naar loongolf nu!
- 35 Rik leest: Kapitalisme voor beginners
- 40 Vers: Het nieuwe ROOD-bestuur
- 44 LinksVoor: Antonio Hidalgo Aragonés is (waarschijnlijk) niet van adel

28, 29, 30, 31, 41, 42, 43 Nieuws 45 Prikbord 46, 47 Zomerpuzzel
48 Theo de buurtconciërge

COLUMN

60 euro en een sleutel

'Dit is wat ik heb: 60 euro en een huissleutel. Daar moet ik het de rest van de maand mee doen.' Martine werkt keihard maar leeft toch in armoede. Tijdens ons lonensymposium in Wassenaar vertelde ze erover. De avond was vlak daarvoor geopend door economen van De Nederlandsche Bank en de Rabobank. Zij lieten zien dat Martine niet alleen staat. Ze lieten zien dat zo'n beetje alle Nederlanders er al veertig jaar amper op vooruitgaan. Terwijl de winsten van de allerrijkste bedrijven hoger zijn dan ooit.

Dat is vragen om een opstand van heel veel Nederlanders. Dat heeft Mark Rutte denk ik ook door. Dus twee dagen na ons symposium besloot hij stoere teksten uit te slaan. Letterlijk zei hij: 'De winsten klotsen tegen de plinten op, maar het enige wat lijkt te stijgen zijn de salarissen van de topmannen.'

Ik had het zelf kunnen zeggen. Alleen met één belangrijk verschil: wij hebben ook de oplossingen erbij. Verhoog het minimumloon bijvoorbeeld fors – als je de bodem van een gebouw optilt, dan stijgt het hele gebouw. Of voer winstdeling in via het Gouden Aandeel. Zonder werkenden immers geen winst, waarom zouden ze er dan ook niet in mee delen?

Het mag dus niet blijven bij mooie woorden alleen. Daarom starten wij de komende tijd een offensief. Om hogere lonen af te dwingen. Om na veertig jaar stilstand te zorgen voor vooruitgang. Maar bovenal om een einde te maken aan de enorme ongelijkheid. Want als de rijkdom in ons land maar blijft groeien, maar slechts ten goede blijft komen aan een kleine groep aan de top, dan is het tijd om op te staan. Wij kiezen niet voor een economie voor de enkelen, maar voor een rechtvaardige samenleving.

Lilian Marijnissen
fractievoorzitter SP

Minister Wouter Koolmees (D66), Hans de Boer van werkgeversorganisatie VNO/NCW en SER-voorzitter Mariette Hamer zijn er trots op.

PENSIOENEN

‘DE AOW-LEEFTIJD BLIJFT STIJGEN’

Over het nieuwe pensioenakkoord is al veel gezegd en geschreven. Over de rol van de SP daarin eveneens. Maar wat is er nou precies gebeurd? SP-Tweede Kamerlid Bart van Kent: ‘We zijn doelbewust van de onderhandelingstafel weggestuurd.’

TOEN DE VAKBONDEN hun fiat aan het pensioenakkoord gaven, dook in de media opvallend vaak het woord ‘realiteitszin’ op. Dat leek de aannahme te voeden dat er nu eenmaal niet meer in zat, dat voor de werknemers het maximale binnengehaald was. Maar daarover later meer. Hoe opgelucht menig politicus ook was na het bereiken van het akkoord, de SP was niet kapot van het resultaat. De partij, die drie

eisen had gesteld – op tijd kunnen stoppen met werken, pensioenen die meestijgen met de prijzen, pensioenopbouw voor flexwerkers en zzp’ers – zag daar te weinig van terug in het akkoord en oordeelde dat er ‘voor een rechtvaardig pensioenakkoord meer nodig is’. Bart van Kent vertelt: ‘Samen met de werknemers en de FNV hebben we geknokt voor een AOW-leeftijd op 66 jaar. Veel werkende mensen halen nu de 66 al

niet, laat staan straks de 70. Want let wel: de AOW-leeftijd blijft stijgen. Weliswaar net iets minder snel, maar wel naar een niveau waarvan wij zeggen: op basis daarvan kunnen wij niet spreken van een rechtvaardig pensioen. Die AOW-leeftijd moet wat ons betreft omlaag in plaats van verder omhoog. Verder: het is absoluut niet gegarandeerd dat de pensioenen meestijgen met de prijzen. Daar zijn geen goede afspraken over

‘Er is meer nodig voor een rechtvaardig pensioenakkoord’

gemaakt. Je ziet bijvoorbeeld nu alweer de dreiging van pensioenverlagingen voor de werknemers in de metaal. Ons derde belangrijke punt was: pensioen voor iedereen. Zoals je weet bouwen uitzendkrachten de eerste zes maanden geen pensioen op. Nou, naar die wachttijd voor uitzendkrachten wordt volgens het akkoord alleen maar onderzoek gedaan. En voor zzp'ers wordt helemaal niks geregeld. Conclusie: op die drie eisen is volstrekt onvoldoende binnengehaald. Daar komt nog eens bij dat bijna niemand gebruik kan gaan maken van de regeling die is getroffen voor zware beroepen, omdat je een werkgever moet vinden die jou – als jij drie jaar eerder wil stoppen met werken – drie keer 19.000 euro betaalt. En wetende dat veel mensen van 19.000 euro per jaar niet kunnen leven, moet je daarbovenop ook nog eens eigen pensioen naar voren halen, eerder opnemen dus, zodat je de rest van je leven een lager pensioen hebt. Dat is zeker voor mensen met zwaar werk en geen topinkomen een bijzonder groot probleem.’

› Maar de SP is toch veelal samen met de vakbond opgetrokken?

‘Kijk, we zijn tot het laatst in gesprek geweest met Koolmees. Toen kwam het moment dat hij tegen ons zei: je kan nog komen praten, maar dan wil ik vooraf de garantie dat jullie akkoord gaan met een stijgende AOW-leeftijd. Wij hebben daar nee tegen gezegd. GroenLinks, de PvdA en FNV zeiden ja. Wat de FNV daarvan zegt moet je niet aan mij vragen. Maar wat ik proef is dat daar de gedachte is, dat dit het maximaal haalbare was.’

› Is daar ook niet iets voor te zeggen? Als de kaarten zo liggen, zit er niet meer in. Toon realiteitszin en tel je zegeningen. Maar die zegeningen waren er volgens jou niet?

‘Nee. Wat daarnaast speelde was de massale steun voor de stakingen, bijvoorbeeld de ov-stakingen. Dus het draagvlak was heel erg groot, de actiebereidheid eveneens. Wij vonden dat we aan de onderhandelingstafel de eisen eerder moesten

verhogen dan verlagen. Ook omdat het kabinet de meerderheid in de eerste kamer kwijt was.’

› Dus het verhaal dat de SP zichzelf buitenspel heeft gezet, klopt niet?

‘Nee. We zijn we er tot anderhalve dag voor het sluiten van het akkoord bij geweest. We zijn niet buitenspel gaan staan. We zijn door Koolmees buitenspel gezet. Hij heeft ons doelbewust van de onderhandelingstafel weggestuurd.’

› De SP stelde dat het nieuwe akkoord voldoet aan de Haagse werkelijkheid. Wat bedoel je daarmee?

‘Dat is die insteek van het maximaal haalbare. Als je naar de minister van Financiën luistert, dan is dit inderdaad het hoogst haalbare. Maar volgens mij moeten wij niet onze oren laten hangen naar de minister van Financiën, maar we moeten zorgen dat de druk zo groot wordt dat Mark Rutte zegt: jongen, bekijk het allemaal maar met je regels, wij gaan extra geld vrijmaken.’

› En nu?

‘Wat ons nu te doen staat, is zorgen dat het alsnog een rechtvaardig pensioen wordt. Daar zijn een aantal manieren voor. De eerste is: er is onderzoek aangekondigd naar een regeling dat je na 45 jaar zwaar werk verricht te hebben met pensioen kan. Volgens mij moet dat zo snel mogelijk ingevoerd worden. Dus het is zaak om daarop de druk op te voeren. Er zal bovendien nog een hoop uitgewerkt moeten worden, en we zullen zeker op onze hoede zijn en waar nodig in actie komen. Verder zal je zien dat de instroom in de arbeidsongeschiktheidsregelingen hoog zal blijven. Dat zal de wal worden die het schip zal keren. Namelijk dat onderkend moet worden dat mensen het simpelweg niet redden om zo lang door te werken.’ ●

tekst Rob Janssen
foto Werry Crone / Hollandse Hoogte ©

Van onmogelijk naar onvermijdelijk

“Alleen een crisis – werkelijk of zo ervaren – produceert echte verandering. Zodra die crisis plaatsvindt, hangt de handelwijze af van de ideeën die voorhanden zijn. Dat, zo geloof ik, is onze basale functie: alternatieven ontwikkelen voor bestaand beleid, om deze levend en beschikbaar te houden tot het moment dat het politiek onmogelijke het politiek onvermijdelijke wordt.”

Was getekend Milton Friedman. De peetvader van het neoliberalisme. Ooit uitgelachen en voor gek verklaard. Friedman pleitte voor privatisering van gemeenschappelijke en publieke diensten, voor een ongetemde ‘vrije’ markt en tegen de boosaardigheid van elk overheidsingrijpen in de economie. Friedmans ideeën waren tot diep in de jaren zeventig ‘onmogelijk’, ‘onhaalbaar’ en ‘onredelijk’. Waar kennen we dat toch van? Miljonairstax? Onredelijk! Nationaal ZorgFonds? Onhaalbaar. Een minimumloon van 14 euro? Onmogelijk. Het is de standaardreactie van de gevestigde orde op onwelgevallige ideeën.

‘Ome Milton’ werd verguisd. Wie zich in zijn crisistheorieën en bijvoorbeeld zijn Chileense betrokkenheid verdiept, vindt daar ook alle redenen toe. Maar van Friedman kunnen we ook veel leren. Hoe kan het toch dat ideeën die amper veertig jaar geleden ‘onmogelijk’ waren nu plots ‘onvermijdelijk’ geworden zijn? Hoe doen ze dat toch?

Neem nou het zogeheten ‘klimaatakkoord’. Een akkoord suggereert brede maatschappelijke zeggenschap en steun. Dit ‘akkoord’ heeft voorlopig alleen de steun van de coalitiepartijen en is vooral een rookgordijn van Rutte. Het verhuult de ideologische keuze voor *klimaatkapitalisme*. Het stuwt de ideeënvorming naar een valse onvermijdelijkheid: grootaandeelhouders en multinationals worden ontzien, want anders gaan ze weg, en de gewone Nederlander mag de peperdure rekening betalen. Onze Sandra Beckerman pleit voor gratis collectieve verduurzaming van onze huizen en voor het verlagen van de energierekening. Gratis voor de mensen, betaald door de grootaandeelhouders van multinationals. Onmogelijk, roept de gevestigde orde.

Wij weten beter. Dankzij ome Milton.

PS: in de Spanning van deze zomer vindt u een verdieping van ideeën voor een Green New Deal en inzichten hoe we ‘onmogelijke’ ideeën politiek onvermijdelijk maken.

BEDREIGD PARADIJSJE

Nog niet eens zo lang geleden was camping Duinrand in Zeeland nauwelijks meer dan een boomgaard met tenten en een paar caravans, verhuurd door het echtpaar Blom. Maar nu hun zoon er de scepter zwaait dreigen de vaste bezoekers te moeten wijken voor het zoveelste luxe vakantiepark. 'De enige die er beter van wordt, is de eigenaar.'

Eigenaar wil camping schoonvegen
om luxe vakantiewoningen te bouwen

‘Wij wonen driehoog in Delfshaven, zonder tuin; onze achterdeur is hier’

Cor en Corry Kluijtmans.

HET ZOMERT IN ZEELAND. Op en rond camping Duinrand, formidabel gesitueerd op een hinkstapsprong afstand van het strand en boswachterij Westenschouwen, heerst rust en vrede, maar schijn bedriegt. De gasten stappen op de fiets, slenteren door de duinen of zitten onder een parasol op hun vaste vakantieplek, maar krijgen die ene treiterende gedachte maar niet uit hun hoofd: hoe lang kunnen ze hier nog blijven? Als eigenaar Machiel Blom zijn zin krijgt, hebben ze hun langste tijd hier gehad.

SP-raadslid Anita de Vos wijst ons de weg op het gemoedelijke terrein. Iedereen op Duinrand kent haar inmiddels. Ze lopen met haar weg. ‘Ik kan gewoon niet geloven dat dit gebeurt,’ zegt Malte Berkstermann (35), gymnastiekleraar in Dortmund. Als baby kwam hij al met zijn ouders naar Duinrand. ‘Ik ben er groot geworden en opgegroeid. Ik ken elke boom in het bos en de reetjes komen hallo tegen mij zeggen. Mijn familie en ik zijn vergroeid met deze plek. Ik werk in Duitsland en ik leef in Zeeland.’

‘Verdiend na een leven lang hard werken’

Malte, met vriendin Anna aan zijn zijde, kan zijn tranen nauwelijks bedwingen. ‘Mijn ouders hebben heel veel geïnvesteerd in het huisje, we hebben het altijd goed onderhouden en tussendoor een paar keer opgeknapt. Ook familieleden maken er dankbaar gebruik van. Mijn vader is sinds kort met pensioen en kan nu veel meer tijd in Zeeland doorbrengen, dat heeft hij wel verdiend na een leven lang hard werken. Ik moet er niet aan denken dat hem dat niet is gegund. Voor ons is het meer dan een huisje in Zeeland. Het is een gevoel, het is ons leven.’

Hij legt zich niet bij voorbaat neer bij een ontruiming. ‘In Duitsland bestaat zoets als het gewoonrecht, in Nederland kennelijk niet, maar ik zal er samen met de vereniging van bewoners alles aan doen om een opening in de wet te vinden. Ze kunnen ons toch niet zomaar achteloos aan de kant schuiven. Ik ben blij dat Anita ons met raad en daad bijstaat, uiteindelijk heeft de politiek het laatste woord. Ik hoop dat wij genoeg steun vergaren.’

Malte was ook een poos windsurfinginstruitor aan de Brouwersdam. Hij neemt het zichzelf kwalijk dat hij een goede vriend adviseerde om ook een caravan te plaatsen op Duinrand. ‘Hij wilde ergens aan de Noordzee in Nederland een vaste vakantieplek, is overall wezen kijken en uiteindelijk, op mijn aandringen, drie jaar geleden hier neergestreken. Ik voel me daar schuldig over. Straks staat hij met lege handen.’

‘We genieten zo lang het nog kan’

Het argument dat de middenstand en de

horeca in Burgh-Haamstede profiteren van een luxe vakantiepark slaat in de ogen van Thomas Dammel (58) en Birgit Neis (55) nergens op. Zij leerden Duinrand kennen via de beste vriend van Thomas’ vader en schafte in 2016 een huisje aan. Anderhalf jaar stak het stel uit Duisburg, samen met vrienden, in een grootscheepse opknopbeurt. ‘Wij kopen echt alles wat we nodig hebben in Burgh-Haamstede. Leer ons de Appie kennen! De mensen die een luxe vakantievilla aanschaffen, zullen er zelden zijn. Voor hen is dit een belegging en het zal hun niks uitmaken als het leegstaat. De waarde zal er niet door dalen. Aan ons verdienen ze in Burgh-Haamstede veel meer, dat kan ik je op een briefje geven. De enige die er beter van wordt, is de eigenaar.’

‘Voorlopig,’ vult Birgit aan terwijl ze probeert haar emoties onder controle te krijgen, ‘genieten wij zo lang het nog kan. Het zal als het allemaal doorgaat zeker nog zes jaar in beslag nemen voordat het project van Blom klaar is. Alleen die onzekerheid over de toe-

Campinggasten die de ontwikkelingen niet wilden afwachten, lieten lege plekken achter.

Verstilde rust op de camping.

komt blijft knagen, dat is een rotgevoel.' Camping Duinrand is verdeeld in Oost en West. Eerst zal West onder handen worden genomen, daarna komt Oost aan de beurt. Blom moet de grond van de ertussen gelegen camping de Wielewaal nog verwerven, twee andere belendende percelen heeft hij al aangekocht. De ingang van Duinrand-West wordt gemarkeerd door een vliegtuig (type B-193) op een paal. Er staat een zendmast, er is een speeltuintje en voor een hapje en een drankje zijn er een frituur en een café-bar. De stacaravans en chalets staan aan door de bewoners keurig onderhouden paden met vogelnamen. Het is een paradijsje aan de prachtige Zeeuwse kust.

Cor en Corry Kluijtmans, beiden 73, uit Rotterdam-Delfshaven verblijven er al een halve eeuw. Zij zaten al op Duinrand toen de huidige eigenaar nog niet was geboren. De camping was opgezet door zijn ouders. 'Prima lui, niks mis mee', vertelt Cor: 'Wij zaten eerst aan Ouddorp te denken, maar daar mocht je geen bezoek ontvangen op

zondag.' Hij was zijn leven lang loodgieter, al noemt hij zichzelf liever een dichter, zij werkte op kantoor. Hun twee dochters zijn al net zo vergroeid met Duinrand als zij. 'Wij hebben hier twee bruiloften gevierd, de zilveren en de gouden. Al onze sociale contacten hebben we op Duinrand. Wij wonen driehoog in Delfshaven, zonder tuin. Onze achterdeur is hier', zegt Cor, wiens positieve gemoed niet lijdt onder de verwickelingen; al maakt hij zich natuurlijk ook ernstig zorgen.

De kleinkinderen hebben er leren fietsen

Toen ze er net waren, was Duinrand niet veel meer dan een boomgaard met tenten en een paar caravans. Cor en Corry versleten er twee caravans en schaften toen hun derde aan, in Haamstede. Loodgieter/dichter Cor maakte er met zijn twee rechterhanden een pareltje van, compleet met een kekke badkamer en een schuurtje met washok en extra slaappleatsen. Het contract van vijftig jaar geleden was niet

meer dan een klein stukje papier, in 2005 werd Duinrand een 'camping de luxe' met vaste aansluitingen voor gas en elektriciteit en voorzieningen voor internet en kabel-tv.

Sinds zijn pensionering brengen Cor en Corry acht maanden per jaar door op Duinrand. Ze geven er meer uit dan in Delfshaven. De kleinkinderen hebben er leren fietsen. Hun caravan ('je mag het pas een chalet noemen als er een schuin dak op zit') op een ander terrein ergens in Zeeland plaatsen is geen optie. 'Er zijn geen plekken en mocht je er onverhoopt toch eentje vinden dan ben je verplicht een gloednieuw exemplaar aan te schaffen. Iedereen heeft een jaarcontract, wij staan machteloos. Ze kunnen ons er zo van afgooien. Vorig jaar kon ik nog 45.000 euro krijgen voor onze caravan, nu kom je niet verder dan 4000 euro. Als iemand besluit weg te gaan, stuurt de eigenaar van Duinrand er een opkoper op af die de caravans vervolgens naar Polen brengt en dan sta jij daar dus met lege handen, met helemaal niets.'

Zelfs de ingang van camping Duinrand straalt rust uit.

'De zeehondjes in Zeeland worden beter beschermd dan de Duinranders'

Toen Cor en Corry vorig jaar hoorden over de plannen hebben ze een potje zitten janken. Ze zijn over de eerste schrik heen, maar houden hun hart vast. 'Overal praten ze over Duinrand. Op het strand, in het dorp, in de bus, iedereen begint erover. Zitten jullie op Duinrand? Wat vreselijk dat jullie weg moeten, arme drommels. De bewoners zelf durfden aanvankelijk hun mond niet open te doen, want wie tegendraads is, kan het wel schudden. Nu er een bewonerscollectief is en we weten dat in elk geval de SP achter ons staat, zijn we niet meer bang om wat te zeggen. En wat zeg ik dan bijvoorbeeld? Dat wij geen huur-

bescherming genieten en dat de zeehondjes in Zeeland beter worden beschermd dan de Duinranders. Het allerergste vinden wij dat de gewone man opzij wordt geduwd om plaats te maken voor mensen die achteloos drie, vier ton neertellen voor een vakantie-woning waarin ze ook nog eens amper zullen verblijven. Ik kan je verzekeren dat de plaatselijke middenstand het zal voelen als wij het veld hebben geruimd. Die nieuwe bewoners zullen echt geen fiets kopen in Haamstede of boodschappen doen in de supermarkt, bij de bakker, de slager en de visboer.'

Dat het heerlijk vertoeven is op Duinrand weet ook Gerard Rabelink, de partijloze burgemeester van de gemeente Schouwen-Duiveland, waar Burgh-Haamstede onder valt. Hij had er toen hij nog eerste burger van Maasbree in Noord-Limburg was zelf een caravan. 'Wij hebben weleens een kopje koffie met hem gedronken. Aardige man, maar hij kan er ook niets aan doen. De gemeenteraad beslist.'

Dat de eigenaar van Duinrand zich, om de woorden van Cor te gebruiken, gedraagt als een projectontwikkelaar in plaats van een campingbaas is begonnen na de dood van zijn moeder, zijn vader was al eerder overleden. 'Met de familie Blom hebben wij nooit problemen gehad, er was sprake van wederzijds respect. De afspraken waren duidelijk, onder druk zetten was er niet bij.' Overigens heeft hun zoon zich 'in zijn witte Ferrari' de laatste maanden niet meer laten zien op Duinrand. 'Hij heeft wel nog een paar kavels verhuurd toen hij al wist dat hij Duinrand op de schop zou nemen.'

'Dit is geen manier van netjes zakendoen'

Hugo (72) en Marie-Paule (70) de Mol hebben de ouders van Blom nooit gekend. De twee Vlamingen uit Mariakerke hakten in 2016 de knoop door: ze verkochten hun camper en staken de opbrengst in een chalet op Duinrand. Altijd als ze naar Burgh-Haamstede rijden, gaat de vijftienjarige kat mee. De vloer van hun onderkomen is vernieuwd, meer verbeteringen durven ze nu niet aan te brengen. 'Stel dat de plannen doorgaan, dan zijn we nog meer geld kwijt.

Dan knappen wij de boel op voor de sloop, dat kan nooit de bedoeling zijn. Een chalet kun je niet verplaatsen naar elders. Kunnen wij de grond niet langer huren, dan staan we met lege handen.'

Marie-Paule slaapt slecht van de stress. 'Het doet mij echt pijn als bewoners vertrekken omdat ze er niet meer in geloven.' Het chalet wordt ook door hun dochter gebruikt, schoonzoon Jos is voorzitter van de bewonersclub. 'Wij zijn ook zakenmensen, we hadden een kledingwinkel in Merelbeke. Maar dit is geen manier van

netjes zakendoen. Wij voelen ons beetgenomen.'

SP'er Anita de Vos blijft de Duinranders steunen in hun strijd tegen de camping-eigenaar of eigenlijk, zo vermoedt zij stellig, tegen Roompot, een grote speler op de recreatiemarkt. 'Ik heb zo'n donkerbruin vermoeden dat Blom de kastanjes uit het vuur mag halen en de zaak aan Roompot verkoopt als alles in kannen en kruiken is. Krijgt hij geen toestemming, dan blijft Roompot buiten schot.' •

tekst Robin Bruinsma • foto's Maurits Gemmink

'WIJKEN VOOR MENSEN MET EEN DIKKE PORTEMONNEE'

Slapeloze nachten hebben de bewoners van camping Duinrand in Burgh-Haamstede ervan. Vorig jaar september kwam eigenaar Machiel Blom voor het eerst naar buiten met zijn plannen om het terrein met 600 stacaravans en chalets schoon te vegen. Dit om plaats te maken voor maximaal 220 luxe vakantiehuizen, winkeltjes, een atelier, horeca, wellness en een zwembad. Eerst was er sprake van recreatiehuizen, vervolgens ging het over 'kampeerhuisjes' met een maximale hoogte van 5,5 meter, waarmee Blom aanpassing van het bestemmingsplan hoopt te omzeilen.

Het bericht sloeg in als een bom en heeft inmiddels al de nodige kraters geslagen, te zien aan de lege plekken van campinggasten die de ontwikkelingen niet willen afwachten en eieren voor hun geld hebben gekozen.

Dam opwerpen

De presentatie van de plannen van Blom aan de gemeenteraad vond plaats achter gesloten deuren. Daarom kon de SP er niet bij zijn, maar fractievoorzitter Anita de Vos sprong meteen in de bres voor de aangeslagen Duinrandbevolking. Zij bouwde in allerijl een netwerk op en inmiddels is er een bewonersvereniging, om in gezamenlijkheid een vuist te kunnen maken tegen Blom en zijn partners. Eerder steunde De Vos met succes de tegenstanders van een luxe resort aan de Brouwersdam, maar 'dat betrof een nieuwe voorziening'. Met de ombouw van een bestaand vakantiepark zal het veel moeilijker worden om een dam op te werpen.

De bedreiging van Duinrand op Schouwen-Duiveland staat niet op zichzelf. Eerder drukte Blom er identieke plannen door voor de Veerhoeve in Wolphaartsdijk (omgedoopt in Visserskreek) en ook andere Zeeuwse campings dreigen ten prooi te vallen aan expansiedrift. Anita de Vos: 'Op deze manier verschaalt het aanbod in Zeeland. Vakantiezoekers met niet meer dan een gemiddeld inkomen moeten wijken voor mensen met een dikke portemonnee die een vakantiehuis in Zeeland niet anders zien dan als een investering. Met de rentestand van de laatste jaren kun je immers jouw geld beter in stenen stoppen dan het op de bank te laten staan.'

LAURENS IVENS BESTRIJD DE AMSTERDAMSE GEKTE

Als Amsterdamse SP-wethouder heeft Laurens Ivens een reeks opmerkelijke maatregelen op tafel gelegd om de inmiddels spreekwoordelijke gekte op de woningmarkt in de hoofdstad te lijf te gaan. Een bouwrecord brak hij al. Maar hij wil ook de waanzinnige prijsopdrijving aanpakken: 'Anders kunnen gezinnen hier straks helemaal niet meer wonen.'

Laurens Ivens in gesprek met actievoerders voor betaalbare huur.

'IK GEEF HET METEEN TOE: het is een enorm geknutsel. Echt. Kijk, ik ben wethouder en moet het doen met de instrumenten die ik heb. Het beïnvloeden van de prijs van een woning, zowel koop als huur, is niet aan mij maar aan de nationale overheid. Dus met uitzondering van nieuwbouw mag ik niet zeggen: zo, dit is de maximale prijs voor een woning. Dus wat dat betreft zit ik echt alle

maatregelen te bedenken die ik uit de kast kan trekken om ervoor te zorgen dat een woning ervoor blijft om in te wonen en dat die betaalbaar is en blijft.'

Laurens Ivens (41) is nu vijf jaar wethouder in Amsterdam. In het huidige college van GroenLinks, D66, PvdA en SP is hij onder meer verantwoordelijk voor de portefeuilles

Wonen, Bouwen en Wijkaanpak. Onder zijn verantwoordelijkheid brak Amsterdam in 2018 een bouwrecord: er werden vorig jaar 8639 woningen gebouwd – de helft daarvan in de sociale sector en het middensegment. Nog nooit werd er in de hoofdstad in een jaar zoveel gebouwd: in tien jaar tijd (tussen 2015 en 2025) 75.000 woningen erbij. Maar toch... De berichten over de 'gekke' op de

‘In Amsterdam ziet iedereen de problemen van prijsopdrijving’

Amsterdamse woningmarkt en de welhaast waanzinnige prijsstijgingen nemen vooralsnog niet af. Hoe kan dat? En wat is eigenlijk precies die Amsterdamse gekte?

Prijsopdrijving

‘De gekte in Amsterdam is dat de klassieke economische theorie – meer aanbod leidt tot lagere prijzen – hier niet werkt. Kijk, iedereen ziet dat er een tekort aan woningen is. En dan zou je denken: dat kun je gaan oplossen door meer te bouwen. Maar naast dat we een tekort aan woningen hebben, zien we ook dat woningen steeds duurder worden. Dát maakt de gekte. Meer woningen bijbouwen lost hier die gekte niet op. De klassieke theorie werkt niet. Wij bouwen in Amsterdam de laatste jaren zelfs meer woningen dan nodig is voor de groei van de stad. Maar toch blijven de prijzen stijgen. Waarom? Omdat de woningmarkt is geïnfecteerd door de kapitaalmarkt. Met andere woorden: er zijn heel veel beleggers die een woning willen kopen puur als beleggingsobject. Die concurreren dus met degenen die een woning nodig hebben om in te wonen. De gekte dat de prijzen alsmat omhoog gaan, dát is de gekte van de woningmarkt. De woningmarkt is geen op zichzelf functionerende markt, dat werkt gewoon niet. Daarom heb je een steeds grotere sociale sector nodig; want die is gevrijwaard van bepaalde marktinvloeden. Daarom hebben we ondertussen ook een gereguleerde middensegment-sector nodig die gevrijwaard wordt van de markt – voor de leraar, de verpleegkundige. Even anders geformuleerd: in Amsterdam redt tweederde van de huishoudens het niet op de woningmarkt, dus voor die mensen heb je woningen nodig die gevrijwaard worden van deze gekte, deze prijsopdrijving.’

‘Op dit moment is het zo: als je een dikke portemonnee meeneemt en een half miljoen op je rekening hebt staan, dan vind je zo een woning in Amsterdam. Zo niet, pech gehad. Voorheen speelde het probleem vooral bij de mensen met lagere inkomens, voor wie de corporaties dan een oplossing boden. Maar je ziet nu ook de groep die boven die lage inkomens zit. De leraar of de verpleegkundige die net iets meer gaan verdienen, die redden

het ook niet meer, die hebben ook geen half miljoen dat ze mee kunnen nemen. Ik noem de verpleegkundige en de leraar, omdat onder anderen zij de mensen zijn van wie de salarisschaal ook landelijk bepaald wordt. Zij hebben als ze fulltime werken een cao-salaris dat net boven de sociale huurgrens uitkomt. Bij een bankier ligt dat wat anders; de bank kan voor hem beslissen dat hij meer salaris gaat krijgen.’

Vakantieverhuur

‘De maatregelen die wij nu nemen in Amsterdam bestaan uit twee hoofdcategorieën. De eerste is: zorgen dat er veel woningen komen én zorgen dat die woningen er dan ook voor bewoning blijven. Daarom hebben we in Amsterdam als eerste gemeente in Nederland een leegstandsverbod ingevoerd. Het is dus verboden om een woning leeg te laten staan. Stel: een belegger koopt een woning die per jaar 13 procent meer waard wordt, mooie investering, prijsopdrijving als gevolg, et cetera – en hij laat de tent intussen gewoon leeg staan. Dat is nu verboden in Amsterdam. Maar we doen meer. We willen ook paal en perk stellen aan een woning maximaal uitmelken door aan vakantieverhuur te doen. Hetzelfde geldt voor een woning of woonruimte als bed & breakfast inzetten. Voor een deel willen we dat reguleren en voor een deel onmogelijk maken. We doen het ook met het verkavelen van een woning. Dat wil zeggen: een woning kopen, in kamertjes vertimmeren en die kleine kamertjes voor veel geld verhuren. Ook daarvoor willen we aanvullende regels stellen. Kortom: bij het ene deel van de maatregelen die we proberen te nemen gaat het erom dat een woning een woning blijft en niet stiekem gebruikt wordt om uit te melken. Bij het tweede deel staat centraal het zoveel mogelijk beïnvloeden wat de huur en de koopprijs wordt. Voor de nieuwbouw maken we al afspraken tegen welke prijs de woningen verhuurd worden, ook voor de marktsector. Voor de koopsector zeggen we dat er specifieke woningen in het middensegment moeten komen. Dus als we met iemand afspreken dat die woningen gaat bouwen in het middensegment, betekent dat dat ze ook aangeboden worden in het middensegment en niet in de tussentijd alweer

duurder zijn worden. We proberen ook een verhuurverbod in de nieuwbouw in te voeren, wat behelst dat als je een woning gaat kopen je ook daadwerkelijk in die woning gaat wonen en die niet gaat verhuren om er rijk van te worden. Allemaal maatregelen om de prijsopdrijving, de gekte tegen te gaan.’

Enge tweedeling

‘De politieke weerstand is hier in Amsterdam een stuk minder dan wat je landelijk merkt. In Amsterdam ziet iedereen de problemen. Dat we een gereguleerd middensegment moeten krijgen wordt eigenlijk door de hele gemeenteraad onderschreven. Want iedereen ziet dat anders die verpleegkundige en die docent er niet meer tussen komen. Dus daar is hier veel begrip voor. Dat geldt ook voor de opvatting dat een woning om te wonen is. En dat we niet overal bed & breakfasts moeten hebben, daar is ook veel steun voor. Ik bedoel, het toerisme hier in Amsterdam schiet alle kanten op. Wat bredere, principiële discussies worden ook in Amsterdam gevoerd. Steeds meer mensen zien dat het mechanisme van meer bouwen leidt tot lagere prijzen hier niet opgaat. Alleen de VVD en Forum voor Democratie willen dat nog niet zo geloven. Die geloven nog steeds in de zegeningen van de markt, al zijn ze daar al een paar keer voor gelogenstraft. Landelijk is de discussie veel ingewikkelder. Kijk, waar in Amsterdam de prijzen maar omhoog blijven schieten, geldt dat niet voor heel Nederland. En de minister zegt de hele tijd: ik wil beleid maken dat voor het hele land van toepassing is. Dat is prima, maar dan moet je wel overal in Nederland een gelijk functionerende markt hebben. Dat is dus niet zo, dus de minister legt zich de facto erbij neer dat in een plaats die populair is om te wonen prijsopdrijving plaatsvindt. Waarmee eigenlijk mensen met een lager inkomen gedwongen worden naar de rest van Nederland te verhuizen. Van mij geen kritiek op de rest van Nederland hoor, maar ik wil er wel voor waken dat wij straks tegen mensen gaan zeggen dat ze afhankelijk van hun inkomen ergens mogen wonen of niet. Dat vind ik heel eng. Terwijl wij in Amsterdam al langer vechten tegen de tweedeling die in de stad ontstaan is, zie je nu dat die tweedeling in het hele land dreigt toe te

foto Peter de Vos

Lilian Marijnissen op werkbezoek bij Laurens Ivens in Amsterdam.

slaan. Als je de markt z'n gang laat gaan, en dat is nog steeds het rijksbeleid, dan kunnen straks in de stad alleen nog maar mensen met een dikke portemonnee wonen en met als resultaat een enorme tweedeling.'

Expats

'Ik noemde al het bedrag van een half miljoen euro voor een koopwoning hier. Of dat zo'n beetje de norm is? Dat hangt ervan af wat je zoekt. Met een gemiddeld inkomen kun misschien nog een kleine woning kopen aan de rand van de stad. Maar als je een gezinswoning zoekt, dan moet je inderdaad meer richting een half miljoen denken. En juist daar zit de spanning in, want de meeste mensen willen niet alleen zijn in de stad. Kijk, het gros van de Amsterdammers is al alleenstaand. Maar straks kunnen gezinnen hier sowieso totaal niet meer wonen. Plus dat je eraan moet denken hoe dat gezinnen

opjaagt die hier wel willen blijven wonen. Als een buschauffeur trouwt met een verpleegkundige en ze hebben op dit moment geen vermogen, dan zullen ze met z'n tweeën fulltime moeten werken en dan is het nog maar zeer de vraag of ze een woning kunnen bemachtigen.'

Natuurlijk: 'betaalbaar wonen voor iedereen' zou een slogan van elke andere politieke partij kunnen zijn. Maar tegen de achtergrond van de Amsterdamse gekte is Laurens Ivens niet bang om namen en rugnummers te noemen om problemen te signaleren en vooral op te lossen. Een kop als "Amsterdamse jongeren krijgen voorrang bij huurwoning" (Het Parool) boven een artikel over gewenste woningtoewijzing aan "jongeren met lokale binding" roept bij menigeen wellicht vragen op. Maar voor Ivens is het pure noodzaak.

'Dé vraag in Amsterdam is zo ondertussen: voor wie is de woning die morgen vrij komt? Betaalbare woningen zijn heel schaars en tegelijkertijd zien we dat met name de toestroom van internationale kenniswerkers, de expats uit India, de VS en Engeland enorm is toegenomen. Maar ondertussen constateer je ook dat er Amsterdamse jongeren zijn die bij hun ouders moeten wonen en misschien al dertig zijn – als je dat überhaupt nog jong wil noemen. Kijk, ik wil ook de problemen in mijn eigen stad oplossen. En dertigers die niet op hun eigen benen kunnen staan, dat vind ik een probleem. En ik vind dat ik alles op alles moet zetten om te voorkomen dat die straks het slachtoffer worden van het feit dat expats uit de hele wereld voorgaan voor het oplossen van het probleem van deze jongeren.'

tekst Rob Janssen

**'Een woning is er om in te wonen,
niet om rijk van te worden'**

‘Als ze geen maatregelen tegen de bezetting willen, moeten ze die bezetting beëindigen’

Frances Black

Sadet Karabulut

STOP PROFIJT VAN BEZETTING

In Ierland is afgelopen jaar een wetsvoorstel van de onafhankelijke senator Frances Black aangenomen dat handel met bezette gebieden aanpakt. Israël reageerde als door een wesp gestoken – ook al wordt het land in de wet niet genoemd. SP-Tweede Kamerlid Sadet Karabulut wil dat Nederland zich aansluit bij de landen die het internationaal recht op dit punt ook werkelijk handhaven.

› **Je bereidt een voorstel voor over bezette gebieden. Wat is de kern daarvan?**

‘De kern van het voorstel is dat handel met, en investeringen in, bezet gebied aan banden worden gelegd.’

› **Gaat dit alleen over de Israëlische bezetting van Palestijns gebied?**

‘Nee, zeker niet. Dit gaat over handel met en investeringen in bezet gebied, waar dan ook. De EU nam na annexatie van de Krim maatregelen om economische betrekkingen met de Krim tegen te gaan. Dat past er ook in.’

› **Handel met bezette gebieden is toch al niet toegestaan volgens het internationaal recht?**

‘Dat is nou net het probleem. Er zijn internationaal afspraken gemaakt, maar vaak op vrijwillige basis. Er wordt sowieso niet gehandhaafd. Producten worden gewoon geïmporteerd, bijvoorbeeld uit bezet Palestijns gebied, en vervolgens wordt er niet opgetreden.’

› **Zijn er meer landen die iets dergelijks doen?**

‘In Ierland is wetgeving in de maak om dit aan banden te leggen; in Chili ook. Er zijn nog meer landen waar erover wordt gesproken.’

› **Er is internationaal veel te doen over de Boycot-Desinvesteren-Sancties-beweging (BDS). Is dit voorstel daarmee vergelijkbaar?**

‘BDS is specifiek gericht op Israëls politiek

tegenover de Palestijnen. De BDS-beweging heeft drie eisen. Als eerste de beëindiging van de bezettings- en nederzettingenpolitiek en afbraak van de muur. Ten tweede erkenning van de fundamentele burgerrechten van Palestijnse burgers binnen de grenzen van Israël. En ten derde het recht van Palestijnse vluchtelingen om terug te keren naar hun huizen en eigendommen die in 1948 door Israël werden ingenomen.

Mijn voorstellen gaan niet alleen over Israël. Daarnaast beperk ik me tot handel met de bezette gebieden. Gewoon een strikte toepassing van het humanitair oorlogsrecht. Volgens het humanitair oorlogsrecht is profiteren van de bezetting verboden. Er wordt in mijn voorstel niets geboycot, maar het internationaal recht wordt eindelijk toegepast. Het heeft dus niets met BDS te maken.’

› **Je noemde Ierland al; je sprak met de Ierse senator Frances Black die een wetsvoorstel van dezelfde strekking door het parlement loodste. Wat is daarvan te leren?**

‘Senator Black is erg inspirerend. Vooral haar doorzettingsvermogen in het strijden voor een rechtvaardige zaak spreekt mij erg aan. Ze straalt totale soevereiniteit uit. Vanuit de onafhankelijke positie – Black vertegenwoordigt geen partij – heeft ze veel voor elkaar gekregen in haar parlement.’

› **Wat vind je van de retoriek in Ierland van de Israël-lobby over dit onderwerp?**

‘Natuurlijk is er tegenstand vanuit Israël op dit voorstel. Mijn reactie is simpel: als ze

geen maatregelen tegen de bezetting willen, moeten ze die bezetting beëindigen.’

› **Verwacht je dat dit voorstel tot het handhaven van het internationaal recht antisemitisch genoemd zal worden?**

‘Er zijn politici in Israël die elke kritiek op dat land wegzetten als antisemitisch. Dat is oneerlijk en een groot probleem voor de daadwerkelijke bestrijding van haat tegen Joden, een strijd waarin de SP vooropgaat.’

› **Black had steun van een aantal organisaties. Zie je ook steun in Nederland?**

‘Zeker. Het is veelzeggend dat een organisatie als Amnesty International al herhaaldelijk heeft opgeroepen illegale handel met de nederzettingen te beëindigen.’

› **De rechtse regering in Ierland vertraagt de behandeling van de wet van Black voorlopig. Verwacht je zoiets ook in Nederland?**

‘Als het in Nederland komt tot een wet – we hebben het voorlopig nog over een initiatiefnota – ga ik ervan uit dat die wordt uitgevoerd. Er is geen hogere macht in Nederland dan het parlement.’ •

tekst Diederik Olders

foto Maurits Gemmink

BEZETTE GEBIEDEN

Een gebied kan direct door een ander land bezet zijn, of door een gewapende groep onder invloed van dat land. Volgens de officiële definities (VN-resoluties en de Vierde Geneefse Conventie) zijn er op dit moment veertien gebieden in de wereld militair bezet. Rusland bezet gebieden in Moldavië, Georgië en Oekraïne – waaronder de Krim. Turkije bezet Noord-Cyprus en een stukje Noord-Syrië. Israël bezet Oost-Jeruzalem, de Westoever en de Gazastrook in Palestina en de Golan-hoogte in Syrië. Marokko bezet West-Sahara en Armenië een gebied in Azerbeidzjan. Het is niet gezegd dat al deze gebieden zouden vallen onder een importverbod; dat hangt af van de voorwaarden.

BLACKS INITIATIEFWET

Frances Black is lid van de Ierse Eerste Kamer (de Seanad Éireann). Black, in Ierland ook beroemd vanwege haar zangcarrière, zit daar niet namens een politieke partij. Ze diende begin 2018 een initiatiefwet in waarin het strafbaar wordt gesteld om te importeren uit illegale nederzettingen in bezet gebied. De initiatiefwet is eind 2018 aangenomen door de Seanad Éireann, en is nu in behandeling in de Dáil Éireann – de Ierse Tweede Kamer. Hoewel de wet het niet specifiek over de door Israël bezette gebieden had, reageerde dat land wel door de Ierse ambassadeur te ontbieden. De Israëlische premier Netanyahu denkt dat de wet is bedoeld om ‘de staat Israël te beschadigen’. Daarmee geeft Israël impliciet toe dat het gebieden bezet en er illegale nederzettingen heeft. Israël spreekt namelijk liever over ‘betwiste gebieden’ – in directe tegenspraak met het internationaal recht en VN-resoluties. Sommige commentatoren beweerden ook dat het een anti-Israëlwet is – Ierland zou volgens de krant de Irish Observer om die reden het risico lopen antisemitisch te lijken. In de wet van Black worden Israël en Palestina echter geen enkele keer genoemd. Geen enkel land wordt namelijk genoemd; alles wordt opgehangen aan de definities in de Vierde Geneefse Conventie en uitspraken van internationale (straf)hoven. Dat de Israëlische bezettingen als enige zo breed veroordeeld worden, betekent niet dat dat niet kan gelden voor andere bezettingen.

HET RAADSEL VAN WASSENAAR

WAAR BLIJFT DIE LOONGOLF?

Hoe kan het toch dat het besteedbaar inkomen van Nederlanders al bijna veertig jaar achterloopt op de groei van onze economie? In Kasteel Oud-Wassenaar zetten economen, belangenbehartigers en ervaringsdeskundigen op 13 juni hun tanden in dit raadselachtige vraagstuk. Het is tijd voor een nieuw Akkoord van Wassenaar, waarmee de werknemers eindelijk hun eerlijke deel kunnen opeisen.

DAT HET NEGENTIENDE-EEUWSE landgoed niet bepaald de natuurlijke habitat van SP'ers is, blijkt uit de vele selfies die voor de deur van Kasteel Oud-Wassenaar worden gemaakt, met de wapperende SP-vlag duidelijk in beeld. Maar de bijeenkomst over de lonen vindt niet zomaar plaats in dit nederige stulpje. Het is een knipoog naar het Akkoord van Wassenaar uit 1982, waarin de vakbond en werkgeversorganisaties samen akkoord gingen met loonmatiging in ruil voor arbeidstijdverkorting. Sinds dit akkoord is de 'arbeidsinkomensquote' (vaak afgekort tot aiq), oftewel het deel van het totale verdiende inkomen dat naar de werkenden gaat, almaar gedaald. De winsten van bedrijven zijn gestegen en die potten de winst op.

Maar kunnen de lonen in Nederland überhaupt omhoog? En pakt dat niet rampzalig uit voor de economie? Het symposium begint met de feiten. Een van de grafieken uit de presentatie van Menno Middeldorp, directeur Kennisontwikkeling bij de Rabobank, maakt in één klap zichtbaar dat Nederland ten opzichte van veel andere landen onderaan bungelt als het gaat om de ontwikkeling van de koopkracht sinds 1978. Dat toont aan dat Nederlandse huishoudens nauwelijks de vruchten plukken van de economische groei; al benadrukt Middeldorp wel dat de trage loongroei een wereldwijd fenomeen is.

Volgens Bas Butler, econoom bij De Nederlandsche Bank (DNB), kunnen hogere lonen juist bijdragen aan meer economische groei. Al sinds 2016 pleit DNB voor een loongolf. Butler wijst erop dat de daling van de arbeidsinkomensquote vooral heeft plaatsgevonden in bedrijfstakken die gericht zijn op de binnenlandse markt, zoals handel en horeca. Omdat deze sectoren minder kwetsbaar zijn voor concurrentie uit het buitenland, kunnen de lonen hier volgens de econoom prima omhoog zonder dat dit bedrijven schaadt. 'Het ligt voor de hand dat er een relatie bestaat tussen de flexibilisering en de loonontwikkeling', luidt Butlers reactie op het raadsel van de lage lonen. Im-

Jan verdiende als verkeersregelaar 6 euro netto per uur

mers: flexwerkers staan minder sterk in onderhandelingen over hun salaris, vanwege het gebrek aan ontslagbescherming.

Verslaafd aan loonmatiging

Rodrigo Fernandez, onderzoeker bij SOMO (een kenniscentrum dat onderzoek doet naar multinationals), stelt op zijn beurt dat het achterblijven van de lonen vooral te maken heeft met het neoliberale systeem en de manier van denken die hieruit voortkomt. Het achterblijven van de lonen is een onderbelicht thema dat gepolitiseerd dient te worden, verkondigt hij stellig. Hij verwijst daarbij onder andere naar de grote hoeveelheid trucs die de afgelopen veertig jaar door de financiële sector zijn ontwikkeld om geld uit de reële economie te laten wegglekken. In een paneldiscussie mag Fernandez de degens kruisen met FNV-bestuurder Linda Vermeulen, CBS-hoofdeconoom Peter Hein van Mulligen (bij quizfanaten ook wel bekend als 'De Slimste Mens') en Martin Visser, financieel journalist bij de Telegraaf.

Naast de flexibilisering, wordt ook de tanende invloed van de vakbeweging genoemd als mogelijke oorzaak van het uitblijven van een loongolf. Linda Vermeulen verwijst bijvoorbeeld naar de grote loondump die gaande is bij de HEMA. Door de nieuwe cao die de winkelketen sloot met vakbond CNV – zonder instemming van de FNV – gaan nieuwe medewerkers er tot wel 25 procent op achteruit. Maar het kan nog bonter: de Zweedse meubelgigant Ikea sloot onlangs een cao af met WIM, een 'vakbond' opgericht door Ikea zelf. Gevolg was onder andere dat er gesnoeid wordt in toeslagen voor werknemers. Vermeulen: 'Kortom, het is helemaal niet raadselachtig dat de lonen laag blijven, wanneer er vakbonden zijn die instemmen met loondump.' 'Geef ze dan een draai om de oren!', reageert Martin Visser hierop. Hij noemt de staat van de vakbeweging zorgwekkend. 'Het lijkt wel of de vakbond ook verslaafd was aan loonmatiging', aldus de journalist.

Perverse Primarkpremie

Maar het is ook de overheid die de lonen bewust laag houdt, benadrukt Linda Vermeulen. Ze verwijst naar de regeling Lage Inkomens Voordeel, door de FNV omgedoopt tot 'Primarkpremie'. Hiermee kunnen bedrijven maar liefst 2000 euro subsidie per jaar ontvangen voor iedere werknemer die zij rond het minimumloon betalen. De Primark-

premie heeft een perverse werking, want die vervalt als de werknemer een loonsverhoging krijgt. Vermeulen: 'HEMA heeft vorig jaar 1,6 miljoen subsidie gekregen van het kabinet. In het najaar krijgen ze waarschijnlijk nog meer, want de lonen blijven laag.'

Ook de journalist van de Telegraaf vindt dat de lonen omhoog kunnen. 'Kijk naar de

EEN NIEUW AKKOORD VAN WASSENAAR: WAT WIL DE SP?

- Verhoging van het minimumloon met minimaal 10 procent.
- Een Gouden Aandeel voor werknemers, in elk bedrijf met meer dan honderd medewerkers. Dit aandeel geeft hen recht op inspraak bij belangrijke beslissingen, maar ook het recht op winstdeling. Als er dividend wordt uitgekeerd aan de aandeelhouders, dan krijgen werknemers ook een deel van de koek.

Bij de HEMA is een grote loondump gaande

verhoging van het jeugdloon die er dankzij Young & United is gekomen. Men dacht daarna: verrek, dat heeft nauwelijks invloed op de werkgelegenheid onder jongeren', stelt Visser. Peter Hein van Mulligen haalt een oude wijsheid aan van autofabrikant Henry Ford: 'Als ik werknemers meer betaal, kunnen ze ook mijn auto's kopen.' 'Juist mensen met de laagste inkomens gaan geld uitgeven als hun loon stijgt', vult Vermeulen aan.

Het is een stelling die in twijfel wordt getrokken door het panel van ervaringsdeskundigen dat vervolgens het podium betreedt. 'Veel minima zullen extra besteedbaar inkomen moeten gebruiken om schulden af te lossen', aldus Jan. Als verkeersregelaar verdiende hij bij zijn vorige werkgever 6 euro netto per uur. De dagelijkse realiteit voor panelleden Jan, Martine, Eline en Khadija kent moeilijke dilemma's. Want wat als je kind trek heeft in aardbeien, maar je budget laat enkel appels toe? En dat kopje koffie in de stad met vriendinnen, daar koop je weer liever een zak aardappelen voor. En wat als je kind mee op schoolreis wil, of nieuwe sportschoenen? Toch wordt het gesprek niet zwaarmoedig. Zo kreeg Jan, nadat hij zijn ervaringen als werkende arme had gedeeld in de talkshow van Jeroen Pauw, een berichtje van een dame die wel met hem wilde afspreken. Vervolgens liet ze het afweten. 'Die dacht: daar valt toch geen geld te halen', grapt Martine. Wat echter beklijft is een uit het hart gegrepen oproep aan de 'zakelijke mensen' die het symposium openden met al die cijfers en grafieken: 'Jullie moeten eens achter de voordeur kijken.'

'Bazen gaan niet luisteren zonder een sterke vakbeweging'

Hoe schrijnend de verhalen van ervaringsdeskundigen ook zijn, volgens de Australische vakbondsveteraan Michael Crosby sloeg de Amerikaanse campagne voor een verdubbeling van het minimumloon pas aan toen mensen inzagen dat dit ook goed is voor de economie. 'Toen veranderde de publieke opinie opeens, en ging men ook luisteren naar de verhalen van minima', aldus Crosby. Dankzij het succes van de campagne *Fight for \$ 15* waren 24 miljoen Amerikanen in 2015 op weg naar een minimumloon van 15 dollar. Een andere les van Crosby: 'Bazen gaan niet naar de argumenten van economen luisteren zolang er geen sterke vakbeweging is.' Het waren bijvoorbeeld de bonden die er in de campagne voor de Amerikaanse midterm-verkiezingen in 2018 – de verkiezing van het Huis van Afgevaardigden – mede voor zorgden dat de Democraten zich terugvochten in het Midden-Westen. Door kiezers duidelijk te maken dat president Trump, die in grote mate zijn overwinning aan deze regio te danken had, vindt dat de lonen juist *omlaag* moeten.

Terug naar het raadsel van de lage lonen. SP-leider Lilian Marijnissen vond het mooi om te zien hoe economen zich verbaasden en verwonderden, toen in april uit nieuwe CBS-cijfers bleek dat ondanks de krapte op de arbeidsmarkt de lonen nog altijd achterblijven. 'Want verwondering opent de deur naar nieuwe ideeën', aldus Marijnissen. De SP doet alvast een schot voor de boeg, en pleit voor een nieuw Akkoord van Wassenaar. Want, stelt Marijnissen: 'We moeten

van dictaten van de markt naar een democratie van werkenden. Van winstmaximalisatie voor aandeelhouders als enige kompas, naar het algemeen belang als vuurtoren.' De SP-leider verwijst in haar toespraak naar de verkoop van winstgevend onderdelen van Akzo Nobel en de sluiting van een goed lopende fabriek van Siemens in Hengelo: beslissingen die met een pennenstreek van de directie werden gemaakt, simpelweg omdat de aandeelhouders het een goed idee vonden. Naast de verhoging van het minimumloon, oppert de SP daarom de introductie van een Gouden Aandeel voor werknemers.

Columnist Ewald Engelen plaatst het voorstel van de SP in een internationale trend. Hij verwijst onder andere naar het plan dat de Amerikaanse presidentskandidate Elizabeth Warren lanceerde onder de noemer 'economisch patriottisme', dat tot doel heeft de VS te veranderen van een aandeelhouderseconomie in een werknemers-economie. Het Gouden Aandeel dat de SP voorstelt is wat Engelen betreft net zo hard nodig als meer belasting op kapitaal en minder op arbeid, terugdraaien van de flexibilisering en een kleiner bankwezen. 'Leve de klassenstrijd, leve de contra-revolutie!', galmt hij door Kasteel Oud-Wassenaar. Als het Akkoord van Wassenaar in de jaren tachtig inderdaad een revolutie was, is het wat de SP betreft zeker tijd voor een contrarevolutie. Van loonmatiging naar loongolf. •

tekst Lesley Arp
foto's Anouk Pross

VERDER NA DE VERKIEZINGEN

Het was een lange zit, maar het moest er even allemaal uit. De teleurstelling over een reeks verloren verkiezingen, wat er goed en slecht ging in de laatste campagne, het Brusselmans-filmpje en hoe je de handrem eraf moet halen. Belangrijkste conclusie van de partijraad van 22 juni: er komt een vervroegd congres en de congrescommissie gaat aan de slag met een evaluatie.

ZES KEER PER JAAR komt in De Moed, het landelijke SP-partijkantoor, de partijraad bijeen. Die bestaat uit de voorzitters van de lokale SP-afdelingen (of hun vervangers) en de leden van het partijbestuur. Op een aantal punten was deze partijraad net als anders. Lilian Marijnissen gaf een inspirerende speech ten beste, er werd een jaarrekening besproken en de financiële controlecommissie gaf advies. De mensen van de fractie in Brussel, die nu echt terugkomen naar Nederland, kregen een welgemeend applaus en de nieuwe ROOD-voorzitter stelde zichzelf en het nieuwe ROOD-bestuur voor.

Handrem en kernwaarden

Maar wat de gemoederen tijdens deze partijraad vooral bezighield was de eerste analyse van de recente campagne en de oorzaken van de slechte verkiezingsuitslagen. Veel sprekers bij de microfoons, die ook vrij ruim de tijd kregen om hun ideeën en kritiek te delen. Van tevoren hadden veel afdelingsvoorzitters hun leden

gesproken en sommigen waren ook al langs de deuren gegaan, in buurten waar normaal veel SP wordt gestemd.

Het Brusselmans-filmpje kwam vrij vaak aan de orde. Er bleek steun voor deze campagnekeuze en sommigen vonden dat mensen niet moeten zeuren; tijdens de vorige partijraad was immers afgesproken dat de handrem eraf ging. Dat het gestrekte been van het filmpje al tijdens de campagne ook door SP'ers openlijk is bekritiseerd, vond een aantal sprekers ook niet bevorderlijk voor de uitslag. Tegelijk waren er ook afdelingsvoorzitters die het filmpje echt niet bij de SP vonden passen en zelfs in tegenspraak met onze kernwaarden, zoals menselijke waardigheid. Over het aangekondigde vertrek van voorzitter Ron Meyer was er meer eensgezindheid. Voor de meeste afdelingsvoorzitters had dit niet gehoeven, al hadden zij respect voor zijn besluit.

Congres in december

De kritiek en analyses gingen natuurlijk

verder dan het filmpje. Meerdere sprekers misten 'hoop' in de campagne: de woede was zichtbaar, maar er had meer nadruk kunnen liggen op wat de SP wél wil in Europa. Dan was ook alles wat onze Europarlementariërs met hun team de afgelopen jaren voor elkaar hebben gekregen meer zichtbaar geworden. Wat gedurende de dag in elk geval bleek, is dat men er goed en veel over heeft nagedacht. En dit is nog maar het begin. Want de partijraad heeft besloten om al in december dit jaar een congres te houden, waar ook een nieuw partijbestuur – met dus een nieuwe partijvoorzitter – gekozen wordt. De congrescommissie die dit voorbereidt gaat een analyse maken van de stand van de partij. Daar zal veel terugkomen van wat er op 22 juni in De Moed te horen was. Overigens vond de partijraad de voorgestelde congrescommissie te eenzijdig samengesteld. Daarom werd besloten dat er nog zes mensen aan worden toegevoegd, die de afgelopen jaren geen landelijke functie hebben vervuld.

De komende maanden wordt over bestuurskandidaten en het congresstuk uitgebreid gesproken in afdelingsvergaderingen, regioconferenties en uiteindelijk in het congres. Leden worden uitdrukkelijk uitgenodigd hieraan deel te nemen en zich aan te melden als afgevaardigde. Laat je horen!

tekst Diederik Olders
foto Maurits Gemmink

Applaus voor
Ron Meyer.

Beeldschoon

Zain, staat in een boom gekerfd in de bossen rond Duinkerke. Het is de naam van een jongen die het is gelukt om van hier naar de overkant te komen: Engeland, waar veel vluchtelingen hopen een nieuw bestaan op te kunnen bouwen. De hoop staat in schril contrast met de werkelijkheid. Wie de overkant al haalt, loopt een grote kans in het illegale circuit van loon- en seks-slavernij terecht te komen. Vooralsnog zitten ze hier, in schamele tentjes. Opgejaagd door de Franse politie, om te voorkomen dat een semi-permanent, oncontroleerbaar illegaal vluchtelingenkamp ontstaat, zoals de voormalige 'jungle' in het nabijgelegen Calais. Vrouwen en kinderen kunnen meestal nog wel tijdelijk in een noodopvang terecht. Mannen belanden hier, tussen de bomen. Afhankelijk van liefdadigheid: vrijwilligers die koffie, maaltijden en tweedehands kleding komen uitdelen. Zoals hier de Nederlandse stichting Stand by You. Tweehonderd mannen staan in lange rijen, wachtend op een broodje ei. Zain, staat er in een boom gekerfd. Die naam betekent 'beeldschoon', in het Arabisch. Een schril contrast met de werkelijkheid hier.

foto's Ingrid de Groot

PRETTIG WEERZIEN!

Door de jaren heen ontmoette de Tribune talloze mensen die zich inzetten voor verbetering, zich niet neerlegden bij hun lot, de strijd aanbonden met onrecht en wanbeleid of daaraan ten onder dreigden te gaan. We zochten een aantal van hen opnieuw op. Hoe is het nu met ze?

tekst Rob Janssen en Robin Bruinsma

TRIBUNE APRIL 2013: MACHT OVER HET STUUR

Vrachtwagenchauffeurs maken vuist tegen Europese liberalisering en uitbuiting van collega's

foto Karen Veldkamp

foto Klaas Lingbeek

KLAAS LINGBEEK: 'ER KOMT BEWEGING IN'

Klaas Lingbeek is nu 69 jaar en nog steeds rijdt hij op de vrachtwagen. Veel op Zweden de laatste tijd. 'Voor mij geen prepensioen of zo, ik heb het goed. Ik rij nog regelmatig. Dat vind ik fijn en bovendien houd ik op die manier contact met de FNV.' Wat hem bij de vakbond wel zorgen baart is de geringe deelname van jongeren in het vakbondswerk en -activisme. 'Ze laten het toch een beetje afweten en daarom durf ik wel te zeggen dat ze ons steeds meer in de steek laten.' Zelf is hij nog steeds zeer actief bij de FNV, zo trok hij onlangs nog wekelang door het land voor de pensioenacties. Daarnaast is hij regelmatig aan de zijde te vinden van zijn vriend Edwin Atema, de FNV-specialist die overal in Europa uitbuiting van truckers en schijnconstructies in de transportwereld aan de kaak stelt. Klaas Lingbeek tipte de Tribune zes jaar geleden als eerste over het feit dat er Filipijnse vrachtwagenchauffeurs op de Europese wegen waren gesignaleerd. En kijk eens aan:

afgelopen najaar stond hij samen met Atema tientallen Filipijnse collega's bij, tijdens een affaire rondom de Deense transportfirma Kurt Beier. Dat bedrijf was de spil van een soort uitzendnetwerk dat de chauffeurs onder schrikbarende omstandigheden en zwaar onderbetaald liet werken, onder meer in Duitsland. 'Dat waren taferelen compleet met regelrechte bedreigingen! De politie was erbij, evenals inspectiediensten, vakbonden en zelfs een overheidsdelegatie uit de Filipijnen. Dat land ziet die chauffeurs namelijk als belangrijk exportproduct! Stel je voor: sommige jongens zaten achttien maanden onafgebroken in hun wagen.' Toch ziet Lingbeek wel licht aan de horizon; de Europese vakbonden winnen rechtszaak na rechtszaak als het gaat om uitbuiting van truckers. 'Ik zie dat er beweging in komt. Die Filipijnse jongens kregen bijvoorbeeld uiteindelijk het Duitse minimumloon. Zoiets doet me goed.'

TRIBUNE NOVEMBER 2017: RIDERS EISEN RESPECT

Maaltijdbezorgers in verzet tegen omzetting van hun vaste arbeidscontract in een zzp-constructie

foto Martijn van de Griendt

foto Maurits Gemmink

niet graag terugbetalen. Maar de FNV is al bezig met inventariseren hoeveel we terugkrijgen.'

Kees Witteman werkt inmiddels niet meer bij Deliveroo. 'Nu bezorg ik drie avonden in de week maaltijden voor een keuken in Utrecht. Maar ik ben wel nog steeds lid van de Riders Union. En ook van een internationaal platform, dat ervaringen van bezorgers uit bijvoorbeeld Italië, Spanje en Engeland uitwisselt. Er is veel te doen op dat vlak. Neem de veiligheid. Er worden soms koeriers doodgereden, eerder dit jaar hier in Utrecht bijvoorbeeld. Ik vind het beroep eigenlijk doodeng. Die elektrische fietsen gaan in mijn ogen veel te snel. Daarom pak ik altijd een gewone fiets als ik ga bezorgen. Dat vind ik fijner en het houdt me fit. Hoe lang ik nog doorga? Dat weet ik nu eigenlijk niet precies, haha. Het nieuwe pensioenakkoord, hè. Ik ben nu 65 en zou ergens volgend jaar met pensioen gaan. Dat wordt dus wat later.'

KEES WITTEMAN: 'IK VIND HET EIGENLIJK DOODENG'

Het zijn de rechterlijke uitspraken die je graag hoort: begin dit jaar oordeelde de kantonrechter in Amsterdam dat maaltijdbezorgers die voor Deliveroo werken géén zzp'ers zijn en dus recht hebben op een arbeidsovereenkomst. En dat was precies de inzet van Kees Witteman en talloze collega-'riders' die in 2017 in verzet kwamen tegen

het besluit van Deliveroo om de vaste krachten in loondienst te vervangen door zzp'ers. Wel is het bedrijf in hoger beroep gegaan. Witteman: 'Dat is omdat de rechter ook heeft bepaald dat de bezorgers onder de cao-beroepsgoederenvervoer vallen, waardoor de bezorgers met terugwerkende kracht loon toebedeeld hebben. Dat wil Deliveroo natuurlijk

TRIBUNE SEPTEMBER 2011: SOLIDAIR VERZET

Actievoerders uit alle sectoren pakken zich samen

foto Diederik Olders

foto archief Christien Monk

CHRISTINE MONK-SIMON: 'ZE HOUDEN REKENING MET MIJ EN MIJN COLLEGA'S'

Ze was een van de gezichten van de schoonmakersacties rond 2010, maar ook niet te beroerd om het stakende personeel van het Rotterdamse ov-bedrijf RET te komen steunen. Want Christine Monk-Simon zag het integrale verhaal van wat rechts beleid in alle geledingen van de samenleving aanrichtte. 'Chaos door de invoering van de marktwerking, en de werknemers zijn de dupe', zei ze destijds. Als het om actievoeren

gaat, begeeft ze zich tegenwoordig in rustiger vaarwater. Het eerder zo hechte contact met de vakbond verwaterde, Christine en haar collega's voelden zich niet meer gehoord. 'Heel erg jammer, want als schoonmaaksters hebben we samen met de vakbond zoveel meegemaakt.' Niet dat ze zich niet meer druk maakt over werkomstandigheden en arbeidsvoorwaarden in haar beroepsgroep. Integendeel. Maar ze boekt nu op een andere manier

resultaten. 'Ik werk nu als schoonmaakster bij het Erasmus-ziekenhuis. Dat gaat heel goed. Ze houden rekening met mij en mijn collega's, misschien ook omdat ze weten wat ik in het verleden gedaan heb qua acties. Als we vinden dat er iets veranderd of aangepakt moet worden, stappen we direct naar onze leidinggevenden. Die luisteren wel. We krijgen nu bijvoorbeeld trainingen, en beter materiaal. Dat hebben we zelf afgedwongen. Ook de directie behandelt ons goed. Laatst hadden we zelfs een Dag van de schoonmaaksters en kregen we allerlei cadeautjes, echt een blijk van waardering.'

TRIBUNE FEBRUARI 2018: DE ARM VAN DE ZORGVERZEKERAAR REIKT TOT IN DE SLAAPKAMER Thuiszorg-zzp'ers binden de strijd aan met de zorgverzekeraars om vrije zorgkeuze

JULI 2019

JOYCE DE BRUIJNE: 'HET GAAT DE MINISTER NIET OM DE KWALITEIT'

'Het is niet gemakkelijk', vertelt Joyce de Bruijne. 'Wij vechten als kleine ondernemers tegen giganten. De strijd is me niet in de kouwe kleren gaan zitten, kan ik je zeggen. Het leidt tot stress, lichamelijk voel ik het soms gewoon ook.'

Zo zat het: zorgverzekeraar Zilveren Kruis wierp hoge drempels op voor patiënten die kozen voor kleine zelfstandige zorgverleners die geen contract hebben met de verzekeraar. De Stichting ZorgRecht, die De Bruijne met tal van collega's oprichtte, stapte naar de rechter en won, maar zag Zilveren Kruis met succes in hoger beroep gaan. Stichting ZorgRecht begon vervolgens een bodemprocedure die nog steeds loopt. Het is niet alleen de strijd van David tegen Goliath, van de kleine zelfstandigen tegen de almachtige zorgverzekeraars. Het is in wezen de strijd voor het belang van de cliënten, de zorg en hulp die zij uiteindelijk krijgen. En juist dat, zo stellen de zorgverleners zonder contract, is bij kleine zelfstandigen in de thuiszorg beter gewaarborgd, omdat zij niet uitgaan van de stopwatch-protocollen van de zorgverzekeraars. De cliënt is voor hen geen nummertje. Daardoor kunnen zij meer aandacht geven en betere zorg leveren – en zijn ze doorgaans zelfs goedkoper.

Menigeen veerde hoopvol op, toen zorgminister De Jonge eerder dit jaar aankondigde de doorgeslagen marktwerking in

de zorg te willen gaan aanpakken. Maar in de praktijk lijkt zijn insteek vooral te leiden tot meer macht voor de zorgverzekeraars, ten nadele van de thuiszorg-zzp'ers. Joyce de Bruijne: 'Minister De Jonge zegt dat het hem om de kwaliteit gaat. Onzin, het gaat hem alleen maar om de macht van de zorgverzekeraars. Met opzet schetst hij een negatief beeld over de zzp'ers in de thuiszorg. Hij vindt eigenlijk dat alle zzp'ers bij een handvol grote zorgaanbieders ondergebracht zouden moeten worden. Dat zou voor ons betekenen: weer in loondienst gaan.' Maar dat willen veel zelfstandigen juist niet meer. Het vooruitzicht van meer vergaderen, administratie, registratie en van alles wat niet direct met zorgverlening te maken heeft – weinig aantrekkelijk.

Bij Stichting Zorgrecht regent het klachten van thuiszorg-zzp'ers over de houding van zorgverzekeraars over betalingen, machtingen en indicaties. De Bruijne: 'Een telefoniste of een helpdeskmedewerker beweert dan dat een indicatie niet klopt. Voor velen van ons is het elke maand weer spannend of we ons geld krijgen.'

En dat alles verzwaart de strijd van Joyce de Bruijne en de duizenden zzp-zorgverleners voor wie de Stichting ZorgRecht opkomt nog eens extra. Geen wonder dat dat op hen een zware wissel trekt. Maar het is de moeite waard, vindt De Bruijne. 'Want voor ons staan de cliënten op de eerste plaats.'

TRIBUNE JUNI 2015: JONGE JURIST OP DE BRES TEGEN GEMEENTEN
Mr. Kevin Wevers pakt gemeenten aan die onterecht korten op de huishoudelijke hulp

foto Jola van Dijk

foto archief Kevin Wevers

KEVIN WEVERS: 'HET IS HIER EEN GEKKENHUIS'

Vier jaar geleden hield hij nog kantoor in de voormalige sauna in de tuin van zijn ouders. Dat ziet er nu wel even wat anders uit. 'Mijn vader is nu gedetacheerd bij mij. We werken nu met drie mensen.' Zijn juridisch advieskantoor heet 'Jurist Wevers – Uw eigen juridisch specialist' en is gevestigd in Aalten. Had hij het destijds al druk, anno 2019 spreekt hij van een gekkenhuis: 'Honderden zaken hebben we lopen, door heel Nederland.' Allemaal kwesties

van gemeenten die op het gebied van de huishoudelijke ondersteuning noch hun plichten, noch de rechten van de hulpvrager goed kennen – en vervolgens diep in de geldbuidel moeten tasten. Mr. Kevin Wevers is niet mild in zijn oordeel over die gemeenten. 'Het is onkunde, amateurisme.' Nogal wat zaken gaan over het aantal uren hulp dat ouderen krijgen. Veel gemeenten indiceren echter niet het aantal uren, maar het resultaat. Bijvoorbeeld "een schoon huis". Wat eigenlijk betekent: zorgverlener,

zoek het lekker uit. Na een door Wevers gewonnen rechtszaak hierover mag dat sinds vorig jaar niet meer. En dus floreert Jurist Wevers. Dagblad De Gelderlander noemde hem al eens de Robin Hood van de Wmo. 'Maar ik krijg ook kritiek vanuit gemeenten. Bijvoorbeeld: schandalig dat er bedrijven zijn met zo'n verdienmodel. Daartegenover zet ik de vraag die ouderen stellen: waarom krijgen wij de zorg niet die nodig is? Ik wil mensen daarbij helpen. Kijk, je moet als zorgbehoevende zelf haast een jurist zijn om de de strijd aan te binden met de gemeente. Realiseer je dat dat voor veel ouderen dus een moeilijke stap is.'

'Gemeenten zorgen ervoor dat wij goed kunnen verdienen', vat Kevin Wever samen. Het feit dat hij onlangs zijn Jaguar inruilde voor een Mercedes S-klasse mag daarvan getuigen. 'Maar we werken er ook hard voor en ik maak heel veel kilometers.'

TRIBUNE NOVEMBER 2017: DE VRIJE VAL VAN TIMMERMAN HANS RIESCHKE

Pech, mismanagement en weeffouten op arbeidsmarkt en wetgeving ramp voor werknemer

foto Maurits Gemmink

foto archief familie Rieschke

YVONNE EN HANS RIESCHKE: 'ONS LEVEN ZAL NOOIT MEER HETZELFDE ZIJN'

Voor Yvonne en Hans Rieschke was 2017 een rampjaar. Hans, een hardwerkende vakman en loyale werknemer, had in de periode daarvoor een roerige periode in de schimmige bouwwereld achter de rug, werd de dupe van mismanagement en raakte verstrikt in de UWV-molen. En toen viel hij op een snikhete julidag tijdens bouwwerkzaamheden in zijn woonplaats Hengelo van het dak. Alleen zijn handen waren ongeschonden gebleven. Hans werd kunstmatig in coma

gehouden. De artsen deden wat zij konden, al zagen zij de situatie somber in. De timmerman was gebroken, maar wonder boven wonder niet geknakt. Hij krabbelde er weer bovenop en begon aan een langdurige revalidatie.

De nasleep van het ongeluk trok diepe sporen en nog altijd is het echtpaar Rieschke in een letselschadeprocedure verwickeld. Yvonne: 'Gelukkig worden wij bijgestaan door een sterk team. Van de arbeidsonge-

schiktheidsuitkering die wij uiteindelijk kregen toegewezen, kunnen we rondkomen. Voor de rest zal ons leven nooit meer hetzelfde zijn.'

Wie de foto ziet van Yvonne en Hans in de buurt van hun huisje in de Franse Limousin zal snel geneigd zijn te denken dat ze er na alle ellende lekker bij zitten. Niets is minder waar. Yvonne: 'Hans probeert van het slechtste het beste te maken en dat gaat met vallen en opstaan. Ons sociale leven staat op zijn kop. Hans raakt snel overprikkeld en kampt met chronische vermoeidheid. Wij kunnen er niet vaak meer samen op uit. In Frankrijk gaat het allemaal net iets beter. Vanwege het ontbreken van prikkels zijn de rust en stilte daar een weldaad. Het is echt een verademing om er een paar keer per jaar enkele weken door te brengen.'

De verbouwing van de keuken in hun tweede huis is nog altijd niet voltooid. Yvonne kan er niet mee zitten. 'Onze zoon en schoonzoon willen met alle plezier helpen, maar als ze er dan zijn, wordt het Hans toch alweer gauw te druk. Heel triest allemaal, we zullen het ermee moeten doen. Hans is er nog en daar gaat het om.'

Foto Alphen@vdkolk

> HERRIE REDT JONGERENCENTRA

De SP in Alphen aan den Rijn heeft een belangrijke slag geslagen voor twee jongerencentra in de gemeente. De MAX zou plaats moeten maken voor een schoolgebouw. JC The Cube in Boskoop kampte met achterstallig onderhoud en een veel te hoge huur. Vrijwilligers dreigden af te haken. Raadslid Iris van de Kolk: 'Beide vervullen belangrijke maatschappelijke functies, zoals een poppodium, een mama-café dat jonge moeders ondersteunt, jongerenfeesten, activiteiten voor gehandicapten.' Eerst organiseerde de SP met ROOD en MAX-vrijwilligers een manifestatie vlak voor het gemeentehuis: MAX Niet Te Missen. Inclusief een optreden van de punkband Venhill. Ook werd een petitie aangeboden aan het gemeentebestuur. Toen wat later de plannen voor de school veranderden, ging de gemeente overstap: MAX mag blijven. De SP pakte door en zette de problemen bij The Cube op de agenda. Ditmaal onderkende de verantwoordelijk wethouder het belang meteen. Resultaat: binnen een week twee jongerencentra gered. Maar waarom eigenlijk een optreden van uitgerekend een punkband? Iris van de Kolk: 'We wilden gewoon zoveel mogelijk herrie, die overal in het gemeentehuis te horen zou zijn.' Dat heeft dus gewerkt.

> PROCENTEN, GEEN CENTEN

Foto Slaak Kempe / Flickr CC BY 2.0

Groningen wil op 1 januari de toeristenbelasting verhogen. Te snel en te veel, vindt de SP; zo kunnen ondernemers niet wennen en kan er niet bijgestuurd worden. SP-raadslid Lucy Wobma wil niet alleen maar 'tegen' zijn en grijpt de kwestie aan om toeristenbelasting juist eerlijker te maken. Door geen vast bedrag per nacht te rekenen maar een percentage, blijven goedkope overnachtingen goedkoop en kan de toerist die wat meer te besteden heeft ook wat meer bijdragen. Slim idee van Wobma, die nog een idee heeft: als Airbnb-overnachtingen óók belast worden, kunnen de tarieven overal omlaag: 'Het college zegt hier al langere tijd mee bezig te zijn, maar heeft nog steeds geen concrete acties ondernomen.' En werkt Airbnb niet mee aan het eerlijk maken van de toeristenbelasting, dan wil de SP het verhuurdersplatform verbieden in Groningen.

> BELANGRIJKE SUCCESSEN AAN HET HUURFRONT

Goed nieuws voor huurders in Nijmegen en Den Bosch. In de Waalstad verhoogde het stadsbestuur de jaarlijkse subsidie voor de Stichting Huurteams Nijmegen met 50 procent. Coalitiepartijen Groen-Links, D66 en SP hebben zich daar sterk voor gemaakt. Het Huurteam staat huurders bij in conflicten met de huisbaas. SP-fractievoorzitter Hans van Hooft: 'Het Huurteam doet goed werk. Afgelopen jaar is de Nijmeegse huurder bijna 385.000 euro aan te veel betaalde huur bespaard. Veel huisbazen vragen namelijk meer geld dan mag volgens het landelijke puntensysteem, dat bedoeld is om uitbuiting van woningzoekenden tegen te gaan. Helaas is het nog niet zo eenvoudig om dan je recht te halen, want huisjesmelkers bluffen erop los en deinzen niet voor terug voor intimidatie of zelfs bedreiging. Dan is het goed dat er een Huurteam is dat huurders kan bijstaan.'

In Den Bosch heeft de SP iets voor elkaar gekregen, waarvan je eigenlijk niet eens

meer wist dat het bestond: huurverlaging. Huurders die daarvoor in aanmerking komen en waarvan de woningcorporaties beschikken over de inkomensgegevens krijgen in Den Bosch vanaf deze maand een huurverlaging. De Bossche SP stelde eerder dit jaar voor dat de gemeente woningbouwcorporaties er actief op zou gaan wijzen dat ze huren mogen bevrozen of zelfs verlagen. Dit op basis van het zogenaamde sociaal huurakkoord tussen de Woonbond en Aedes, de koepel van woningcorporaties. En heel mooi: in Den Bosch zijn de corporaties de verlagingen al per 1 juli gaan doorvoeren. Bram van Boven, SP-fractievoorzitter: 'Fantastisch dat we dit hebben bereikt. Het is ook broodnodig. De sociale huurders binnen onze gemeente betalen gemiddeld 36 procent van hun inkomen aan woonlasten. Voor eenpersoonshuishoudens onder de 65 jaar is dit zelfs 41 procent.'

Bram van Boven, SP-fractievoorzitter.

foto Archief SP

foto Pherre CCO

> GEVAARLIJKE 'HOBBY'

Milieu-activisme een softe linkse hobby? Vergeet het maar. Alleen al in 2017 zijn wereldwijd 207 milieu-activisten brutaal vermoord. De meesten voerden actie tegen grootschalige industriële landbouw- of mijnbouwprojecten, die het milieu en de omwonenden ernstig kunnen schaden. Ook journalisten die de milieuvervuiling en de moorden op activisten onderzoeken, zijn hun leven niet zeker. In tien jaar tijd zijn dertien milieujournalisten vermoord, het is een van de gevaarlijkste takken van de journalistiek. Milieujournalistiek gaat dan ook bij uitstek over macht, betoogt onderzoeksjournalist Mark Schapiro in de Britse krant The Guardian. Want achter de omstrepen projecten schuilen de belangen van enorm machtige multinationals. Reden te meer voor de SP om op te komen voor mens, milieu en klimaat – het legt de zieke machtsverhoudingen in het land en de wereld bloot. In Nederland is dat relatief veilig gelukkig, maar ook de Groningers en SP-Kamerlid Sandra Beckerman ondervinden in hun strijd tegen de gaswinning hoe onaantastbaar die belangen zijn. Bijna onaantastbaar...

foto Arwin Meijer / Wikimedia CC

ROMMELTJE BELASTINGDIENST

TIJD VOOR EEN PARLEMENTAIRE ENQUÊTE

SP-Tweede Kamerlid Renske Leijten is het zat. Al jaren wordt steevast bericht dat de organisatie van de Belastingdienst een rommel is. En dan nu weer de gebrekkige informatieverstrekking over een grote fout in de fraudebestrijding bij kinderopvangtoeslag. Leijten: 'Honderden mensen zijn schandalig behandeld en gezinnen zijn in grote problemen geraakt. Ondanks excuses wachten zij nog altijd op compensatie en de Tweede Kamer wacht nog altijd op relevante informatie.'

De SP wil dan ook een parlementaire enquête. Dan kunnen betrokkenen onder ede gehoord worden. Leijten: 'Onderzoeken naar problemen worden intern tegengewerkt. Hierdoor wordt niet alleen de Tweede Kamer onvoldoende geïnformeerd. Er zijn ook signalen dat de staatssecretaris zelf die informatie niet krijgt. Hoe moeten mensen dan de Belastingdienst en de overheid vertrouwen?'

> SOCIAAL ADVOCATEN: KABINETSPANNEN LEIDEN TOT KLASSENJUSTITIE

Minister Dekker wil dat minder vermogende mensen meer gaan betalen voor rechtsbijstand. Uit een enquête van de SP blijkt dat 94 procent van de sociaal advocaten vreest dat deze plannen tot klassenjustitie leiden. Volgens SP-Kamerlid Van Nispen zijn de plannen sowieso onnodig: 'Vorig jaar bleef bijna 50 miljoen euro van het geld voor de rechtsbijstand over. Besteed dat geld waar het voor bedoeld was: toegang tot het recht voor iedereen!'

> SP WIL NOODPLAN VOOR 15.000 EXTRA PLEKKEN IN VERPLEEGHUIZEN

SP-Tweede Kamerlid Maarten Hijink wil dat minister Hugo de Jonge nog dit jaar vijftienduizend extra verpleeghuisplaatsen regelt. Er wachten namelijk duizenden mensen op een plek in een verpleeghuis, terwijl het thuis eigenlijk niet meer gaat. Hijink: 'Ze hadden de verzorgingshuizen nooit moeten sluiten. Daar zien we nu de gevolgen van: noodgedwongen wonen mensen nu thuis. Met vergevorderde dementie en grote gezondheidsproblemen.'

> SP VEENENDAAL: EINDE AAN MARKTWERKING IN WELZIJNSWERK

Na jaren 'drammen' boekte de SP Veenendaal in juni een mooi succes: de gemeenteraad besloot het welzijnswerk niet meer via aanbesteding te organiseren maar via 'quasi-inbesteding'. Daarbij wordt een dienst van buitenaf ingekocht en vervolgens behandeld als volwaardige afdeling van de eigen organisatie. Zo kan de gemeente beter bijsturen en garant staan voor stabiliteit en continuïteit, wat zeker in het welzijnswerk van groot belang is. Alleen de VVD stemde tegen.

> SUCCESVOLLE EERSTE SP-TOUR DOOR HEERLEN

Zaterdag 29 juni trotseerden zeventig geïnteresseerden de tropische hitte voor een socialistische stadswandeling dwars door Heerlen. Aan de hand van historische en hedendaagse strijd- en succesplekken werden verhalen verteld over de roerige geschiedenis van de arbeidersbeweging en socialisme in Heerlen. Heb je ook interesse in een stadswandeling onder leiding van SP-gidsen als Peter van Zutphen, Jordy Clemens, Chris Hesse en Ron Meyer? Stuur dan een mail naar: heerlen@sp.nl

> RODE LOPERS

Een team van SP'ers uit vooral Amsterdam deed op 16 juni mee met de Nacht van de Vluchteling. Al jaren organiseert de Stichting Vluchteling deze nachtelijke wandeling van 40 kilometer om steun te betuigen aan de vele vluchtelingen wereldwijd, maar ook om er geld voor op te halen. Net als eerdere jaren stond een SP-team in de top van het inzamelklassement. Van de ruim 1,5 miljoen euro wist het team ruim 12.500 euro binnen te slepen. Daarmee werden deze 'rode lopers' tweede van ongeveer duizend deelnemende teams.

Het team bestond uit 23 deelnemers, met een groot contingent ROOD-

jongeren en een aantal statushouders – bekenden van Eric Smaling, fractievoorzitter voor de SP Noord-Holland, die hij via zijn vrijwilligerswerk kent. Hoewel het geen wedstrijd was, wisten ROOD-leden Menno Oldenhof en Floor Mertens als eersten te eindigen. Het was voor de meesten een pittige tocht en voor iedereen een symbolische manier om solidariteit te tonen en iets concreets bij te dragen aan de opvang van vluchtelingen overal ter wereld. Nog nooit zijn er zoveel vluchtelingen geweest als nu. Als SP staan we pal voor deze mensen. Iedereen verdient een leven van voldoende kwaliteit.

Sponsors kan nog steeds:

www.nachtvandeavluchteling.nl/team/sp-amsterdam

> SAMEN SPELEN

De SP in Helmond boekt vooruitgang voor kinderen met een beperking. De raad ging akkoord met een aantal concrete voorstellen om ervoor te zorgen dat deze kinderen gewoon mee kunnen spelen op speelplaatsen. Zorg voor toegankelijkheid, ook door speciale speeltoestellen, en nodig (ouders van) kinderen met een beperking gericht uit bij het maken van plannen. Een goed voorbeeld van hoe de SP ook op de kleintjes let – alle kleintjes.

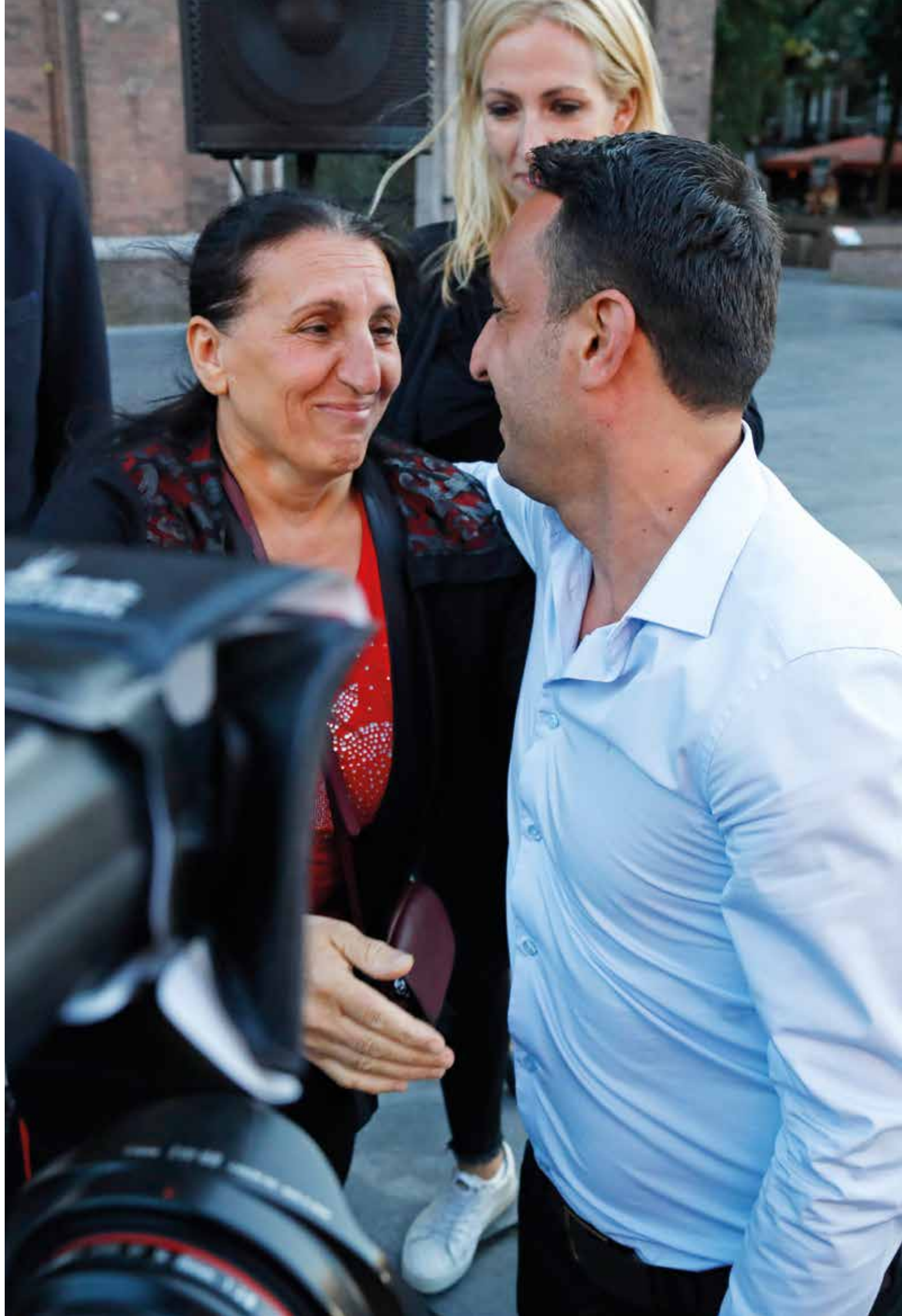
> GESMEERDE ACTIE

Voor liefhebbers van hazelnootpasta lag bijna een crisis aan de ontbijttafel op de loer. Medewerkers van de Nutellafabriek in het Noord-Franse Villers-Écalles, waar maar liefst 600.000 potten chocopasta per dag worden geproduceerd, verhinderden begin juni een week lang vrachtwagenchauffeurs het fabrieksterrein op- en af te rijden. Ze eisten een salarisverhoging van 4,5 procent, een eenmalige bonus en betere arbeidsomstandigheden. Nutella-producent Ferrero dreigde de actievoerders te bestraffen met boetes die konden oplopen tot 1000 euro per uur staken. 'Een onacceptabele schending van het stakingsrecht', oordeelde vakbondsman Fabrice Canche. Na afloop van de staking zou Ferrero met de vakbond om de tafel zijn gegaan. Onbekend is nog of de eisen van de van de stakers zijn ingewilligd, wel dat de stakers weer aan het werk zijn gegaan. Vooral in Frankrijk is Nutella intens populair. Zo braken in 2018 in het hele land knokpartijen uit toen supermarktketen Intermarché het mierzoete broodbeleg met 70 procent afprijsde.

> WINST 'UBER' ALLES

In maar liefst twaalf Amerikaanse steden legden chauffeurs die klussen doen voor Uber en Lyft op 8 mei tijdelijk het werk neer. De twee taxidiensten zijn grote spelers in de zogeheten platformeconomie, waarin bedrijven via het internet hun diensten aanbieden. Hoewel de concrete eisen van de chauffeurs per stad verschilden, stredden ze vooral voor gewone werknemersrechten zoals een minimumloon en doorbetaling bij ziekte. Rechten waar zij nu naar kunnen fluiten, omdat Uber en Lyft de chauffeurs liever als zelfstandigen behandelen dan als werknemers. Op de dag van de staking maakte Uber haar debuut op de beurs. Ondertussen daalt het inkomen van de chauffeurs die voor het bedrijf werken al jaren, mede door de prijzenoorlog die Uber voert met concurrent Lyft. 'Terwijl onze nieuwe directeur naar bed gaat in een landhuis van 17 miljoen, worden chauffeurs gedwongen in hun auto te slapen', verzuchtte een van de actievoerende Uber-chauffeurs. Alsof de duivel ermee speelde, pakte de beursgang van Uber dramatisch uit. Vrijwel meteen stonden de kersverse aandeelhouders op verlies. De aandelen van concurrent Lyft bereikten tijdens de staking een dieptepunt. Wat niet betekent dat aandeelhouders daardoor in hun auto moesten slapen, trouwens.

MURAT IS VRIJ!

Twee maanden zat SP'er Murat Memiş tegen zijn wil in Turkije. Hij werd, tijdens zijn vakantie, ten overstaan van zijn familie opgepakt en in de cel gezet. Na een paar dagen mocht hij eruit, maar hij moest wel in Turkije blijven, in afwachting van zijn proces. De aanklacht: steunen van een terroristische organisatie. De uitspraak: onschuldig. Maar daar ging heel wat aan vooraf.

DE WEKEN VOOR zijn vrijlating werd hij geïnterviewd door Nederlandse kranten en was hij onderwerp van gesprek in de Tweede Kamer: Murat Memiş. De SP-fractievoorzitter in Eindhoven was in korte tijd het symbool geworden van de mensen die ten onrechte vastgezet worden door de Turkse staat. De aanleiding voor zijn aanhouding waren berichten van Memiş op sociale media, waar hij zich onder meer kritisch heeft uitgelaten over de inval van Turkije in Noord-Syrië.

Murat Memiş is een in Turkije geboren Nederlander. Hij groeide op in een Koerdisch dorp en zag als klein kind hoe zijn oma aan haar haren door de straat werd gesleept door mannen van het Turkse leger, op zoek naar zijn vader. Later kwam hij als vluchteling terecht in Eindhoven, waar hij SP-fractievoorzitter is in de gemeenteraad. Hij is zich altijd blijven uitspreken voor vrijheid en democratie – en dat betekent ook dat hij zich regelmatig kritisch uitspreekt over Turkije. Maar levert een probleem op waar steeds meer mensen met een Turkse achtergrond mee te maken krijgen: kun je nog wel op vakantie naar het land waar je familie woont?

Marijnissen is letterlijk achter Murat gaan staan

In Nederland werd, naarmate Memiş langer vastzat, de druk langzaam opgevoerd. De burgemeester van Eindhoven en het mini-

sterie van Buitenlandse Zaken oefenden stille diplomatie uit. Maar was dat genoeg? Dagmar Mous is commissielid in Eindhoven en kent Murat goed. Zij was een van de mensen die er al vroeg van wisten: 'We moesten het stil houden. Dat was moeilijk: je trekt het je heel erg aan en ik kon het zelfs niet eens met mijn ouders delen.' Er werd heel strategisch nagedacht over de te nemen stappen. Na een tijdje was de inschatting dat enige aandacht in de media wel zou kunnen helpen. Mous: 'Er was een demonstratie in Amsterdam en toen zeiden mensen: waarom doen jullie dit niet in Eindhoven? Maar hier loopt ook de familie rond, zijn kinderen zouden er dan mee geconfronteerd worden.'

Er kwam wel steeds meer aandacht. Bij de Turkse consulaten in Amsterdam en Deventer stonden SP'ers en andere sympathisanten met borden: 'Free Murat!' SP'er Vincent Mulder was mede-organisator in Deventer: 'Wat toch wel schrikken is, is dat ik van tevoren veel mensen uit de Koerdische gemeen-

schap sprak die Murat heel graag zouden steunen, maar zich niet durfden te laten zien. Zo zie je hoe de angst erin zit.'

Eindhovense gemeenteraadsleden publiceerden een brief in de krant om vrijlating van Memiş te eisen. Een SP-handtekeningenactie werd door duizenden mensen getekend, waaronder prominenten van andere politieke partijen. De handtekeningen zijn in Den Haag aangeboden aan minister Blok. Die wilde vervolgens in een debat in de Tweede Kamer niet toezeggen hardere eisen te stellen aan Turkije. Hij gaf aan de voorkeur te geven aan stille diplomatie.

SP-fractievoorzitter Lilian Marijnissen vond dat het tijd was om Memiş behalve met acties in Nederland ook te gaan steunen in Turkije. Een dag voor zijn rechtszaak kwam ze aan in Turkije en ze kon letterlijk achter hem staan in de rechtszaal. Ook sprak ze met mensenrechtenorganisaties, advocaten en politici. Marijnissen kon ('wel gehoopt,

◀ De emotionele hereniging van Murat en zijn moeder.

► Murat en Lilian komen samen aan op het Catharinaplein in Eindhoven, opgewacht door enthousiaste vrienden, collega's, SP-kameraden en familieleden.

Een week voor Murats vrijlating werd de druk op de minister opgevoerd door met de pers erbij de duizenden handtekeningen aan hem te overhandigen.

niet verwacht') Memiş mee terugnemen naar Nederland. Bij aankomst in Eindhoven vertelt ze: 'Het was niet bepaald een alledaags reisje. Met een vervelende aanleiding, maar met een fantastische afloop. Naarmate zijn onvrijwillige verblijf in Turkije langer duurde, dacht ik steeds meer: ik wil er voor hem zijn, hem een hart onder de riem steken. Het is onvoorstelbaar dat hij twee maanden heeft vastgezeten. Het is voor hem heel emotioneel. Hoe zwaar is het om je steeds af te moeten vragen: waar eindigt dit, wanneer zie ik mijn kinderen weer? Wanneer kan ik weer met mijn bedrijf aan de slag? Ik ben onder de indruk van zijn moed, doorzettingsvermogen en optimisme. Murat was onschuldig. En nu is Murat vrij!'

'Ik heb de solidariteit helemaal in Turkije gevoeld'

Op het Eindhovense plein waar Memiş verwelkomd wordt, is zijn fractiegenoot Jannie Visscher in de weer met journalisten, een spandoek, sympathisanten – en de microfoon, want ze presenteert de welkomstbijeenkomst ook nog. Visscher: 'Twee maanden lang is hij vastgehouden, omdat hij gebruik maakte van de vrijheid van meningsuiting in Nederland! Nu is hij vrijgesproken, maar ondertussen kost zo'n grapje duizenden euro's, ben je twee maanden weg van je familie, van je werk, van de gemeenteraad. Heel veel mensen hebben zich ingezet om Murat vrij te krijgen. Die optelsom, van al die mensen samen, heeft geholpen.'

Als Marijnissen en Memiş onder applaus het plein op zijn gelopen, krijgt Memiş het woord: 'Eindhoven de gekste! Dankjewel dat jullie gekomen zijn. Ik moet emotioneel nog alles verwerken. Maar ik kan vanuit mijn

hart zeggen: het voelt heerlijk om weer thuis te zijn. Ik wil de burgemeester bedanken, mijn partij, onze leden, mijn partijleider Lillian Marijnissen, minister Blok, mijn kameraden Sadet Karabulut en Jannie Visscher en zeker ook de duizenden mensen die acties hebben gevoerd en die zeiden: Murat moet vrij. Ik kan zeggen: dankjewel, Murat is vrij!'

Later vertelt Memiş: 'Het kameraadschap in de SP heb ik tot in mijn ziel gevoeld. Daar ben ik zeer dankbaar voor. Ik heb de solidariteit helemaal in Turkije gevoeld. We weten dat het werk van socialisten niet gemakkelijk is. Dat hebben we nu gezien. We blijven doorknoken.' Op de vraag of hij nog wel naar Turkije wil, zegt hij: 'Ik ben vrijgesproken. Dus de kritiek die ik heb geuit is niet illegaal. Maar voorlopig ben ik wel even genoeg in Turkije geweest: acht weken. Dus nu maar even Eindhoven.'

Marijnissen wil ook doorknoken: 'Er is nog veel te doen; ik heb in Turkije met advocaten en politici gesproken. Ze vertelden me dat advocaten die mensen als Murat verdedigen, op grond daarvan zelf ook vervolgd worden omdat ze propaganda voor terrorisme zouden maken. Dan trap je dus het fundament onder de rechtsstaat weg. En ik sprak met politici die vertelden dat hun complete partijbestuur in de cel wordt gezet; en dat terwijl ze net een congres hadden gehad om een nieuw bestuur te kiezen want het vorige bestuur zat ook al in de cel. Er zitten nog 19 Nederlanders onder vergelijkbare omstandigheden vast in Turkije. Deze maand is de rechtszaak tegen een Rotterdamse vrouw met een baby van acht maanden. Die zit nu in de cel daar. Er is nog veel te doen. Maar Murat is vrij.'

tekst Diederik Olders • foto's Wiebe Kiestra

Murat: 'Voorlopig ben ik wel even genoeg in Turkije geweest.'

‘HET GAAT OM RECHTEN, NIET OM GUNSTEN OF KRUIMELS’

RIK LEEST

WIE Rik Janssen, Eerste-Kamerlid, voormalig SP-gedeputeerde in Zuid-Holland

KIJKT *Kapitalisme voor beginners*, Vivek Chibber. Uitg. Epo en Lava Media (B)

De Amerikaanse socioloog Vivek Chibber schreef een handzaam en zeer leesbaar boekje over het kapitalisme. Maar bepaald niet als handleiding.

› En Rik, ben je nu een gevorderde kapitalist?

‘Haha, da’s altijd grappig met dit soort boektitels, ja. Het doet denken aan die boeken ‘voor dummies’, waarmee je ergens heel goed in kunt worden. Met dit boekje gaat het er vooral om dat je iets gaat begrijpen. Het is heel verhelderend als je voortdurend allerlei termen als neoliberalisme en kapitalisme voorbij hoort komen en nooit heel diep hebt nagedacht over wat nou eigenlijk het systeem is dat erachter zit en hoe je de argumenten van kapitalisten, andere partijen en de regering kunt weerleggen. In die zin het een heel helder boekje. Omdat het laat zien dat je niet heel erg rijk hoeft te zijn om het systeem in stand te houden.’

› Hoe bedoel je dat?

‘Duidelijk en verhelderend wordt beschreven hoe de overheid afhankelijk is van het kapitalisme. Juist vanwege het feit dat de overheid iedere keer maar weer naar de grote bedrijven toe trekt en zich gewoon

afhankelijk maakt van het kapitalistisch systeem. En er volop aan meedoet om het in stand te houden en het sterker te maken. ‘De’ kapitalist hoeft dus niet heel veel geld te hebben; het gaat echt over het kapitalisme als systeem.’

› Klink als een complot.

‘Een complot is iets heel erg doordachts, iets wat je doelbewust met elkaar gaat construeren. Maar het kapitalisme is een systeem dat zichzelf in stand aan het houden is. Dat is heel moeilijk te doorbreken, tenzij je met elkaar aan de slag gaat en daar een vuist tegen maakt. Het boekje koppelt de thematiek aan de oplossings-sfeer, namelijk aan de vraag: wat kunnen de werknemers, als slachtoffers van dat kapitalistische systeem, er nou samen tegenover zetten? Dat ligt in de lijn van waar wij als SP mee bezig zijn.’

› Lezen dus, zeg jij.

‘Zeker. De rode draad in het boekje geeft aan hoe het systeem werkt dat puur gericht is op winstmaximalisatie. En dat je niet uit moet gaan van het verhaal dat als het economisch goed gaat, er ook wel wat kruimels van tafel naar beneden vallen. Je moet geen genoeg nemen met kruimels! Verder laat het zien dat je van winstmaximalisatie eigenlijk toe zou moeten naar winst-optimalisatie, met *fair shares*. Dus eerlijk delen, voor de ondernemer maar ook voor werknemers en voor de leefomgeving. Want dat laatste wordt vaak vergeten. Ik heb acht jaar als gedeputeerde de meest vervuulende en gevaarlijke industrie in mijn portefeuille gehad; wat je ziet is dat winstmaximalisatie vooropstaat en dat de leefomgeving en de werknemers daarachteraan hobbelen. Ik vind trouwens dat in het boekje de ondernemers ook wel een beetje als slachtoffers van het systeem worden neergezet. Dat is me iets te makkelijk. Want het is maar net hoe je opstelling is, sommige bedrijven

doen het wél goed. Je ziet bijvoorbeeld veel familiebedrijven waar heel veel zorg voor de werknemers is en goede regelingen voorhanden zijn. Maar waar het om gaat: macht vraagt om tegenmacht. En de macht van het kapitalisme vraagt om tegenmacht van georganiseerde werknemers. Dus we moeten weer toe naar het verhaal van die hele grote groep die niet stemt, zich niet organiseert en daarmee de macht laat liggen. Het gaat om rechten en niet om gunsten of kruimels. Collectiviteit is wat we nodig hebben, maar veel mensen zijn het vertrouwen in die collectiviteit kwijtgeraakt. Daar profiteert het systeem van kapitalisme volop van.’ •

tekst Rob Janssen

In april staat de Kungsträdgården in volle bloei.

STOCKHOLM ZWEDEN BLOKKEREN UITVERKOOP STADSPARK

Stockholm is de eerste stad die een stokje stak voor de nieuwste strategie van Apple om stadspaleinen en -parken te bezetten. De electronicagigant had Kungsträdgården, een historisch park pal tegenover het koninklijk paleis, op het oog als locatie voor een gloednieuwe Apple Store. Het futuristische gebouw zou een groot deel in beslag nemen van de openbare ruimte, die juist zo geliefd is onder inwoners van de Zweedse hoofdstad. Een gemeentelijke raadpleging over het bouwproject leidde tot zo'n 1800 reacties van bezorgde bewoners. Milieuactiegroep Alternativ Stad leidde het protest en hing in de zomer van 2018 het park vol met posters. Kort daarop werd het nieuwe stadsbestuur van Stockholm geïnstalleerd, dat op zijn eerste werkdag nog besloot

het Apple-prestigeproject een halt toe te roepen.

Volgens een lid van het Stockholmse comité voor stadsontwikkeling waren de Apple-hotemetoten zo verbolgen, dat het bedrijf niets meer met de stad te maken wilde hebben. Een geplande protestactie van Alternativ Stad werd abrupt omgedoopt tot overwinningfeestje, met optredens van dichters en singer-songwriters. Een half jaar later is aan de andere kant van de planeet een vergelijkbare overwinning op Apple geboekt. Toen werd een plan om het Federation Square in het Australische Melbourne te ontsieren met een kolossaal winkelgebouw naar de prullenbak verwezen.

foto Arild Vågen / Wikimedia

RONDJE EUROPA

ZON, ZEE EN STRIJD

Wordt het deze zomer flaneren langs de Italiaanse kust of wandelen door de Ierse heuvels? Of toch een stedentripje naar Berlijn of Stockholm? Bladen en websites te over met tips voor de leukste terrasjes en musea. Maar wist u dat het in deze toeristische trekpleisters ook op andere gebieden borrelt en bruist?

tekst Lesley Arp & Rob Janssen

GENUA

HAVENARBEIDERS TEGEN PERMANENTE OORLOG

De rechts-populistische regering van Italië probeert met man en macht om zeehavens te sluiten voor migranten. Ook reddingschepen moeten hierdoor nodeloos lang op de Middellandse Zee blijven dobberen. Wie er van de Italiaanse regering wel mogen aanmeren? Vrachtschepen met wapens voor vuile oorlogen in het Midden-Oosten bijvoorbeeld.

Havenarbeiders uit Genua legden het werk neer toen afgelopen voorjaar een schip onder Saoedi-Arabische vlag aankwam om

twee generatoren op te halen. Het vrachtschip was eerder in België volgeladen met wapens voor de gruwelijke oorlog in Jemen, die al honderdduizenden mensen het leven heeft gekost. De Italiaanse stakers weigerden medeplichtig te worden aan nog meer Jemenitische burgerslachtoffers. 'Open de havens voor mensen, sluit ze voor wapens', was de boodschap van een bonte coalitie van arbeiders, vakbondslieden en vredesactivisten. De generatoren bleven aan wal: een klein maar symbolisch gebaar van internationale solidariteit.

Solidariteit met een prachtig uitzicht.

NAPELS **NAPELS PAKT** **WATERVOORZIENING** **TERUG**

Hoor je **Napels**, dan denken we al gauw aan maffia-oorlogen en corruptie. Minder bekend is dat deze havenstad vooroploopt in de strijd voor betaalbaar en toegankelijk drinkwater.

De uitverkoop van publieke diensten stond begin deze eeuw hoog op de agenda van de regering-Berlusconi. Zo werden lokale overheden gedwongen hun watervoorzieningen te privatiseren. Deze kwamen in handen van multinationals, die de winst maximaliseerden en nauwelijks investeerden in het waternetwerk. Bewoners van de regio Toscane zagen de kosten van water hierdoor in tien jaar tijd verdubbelen.

Lokale actiecomités kwamen in opstand en verenigden zich in een nationaal Waterforum. In 2011 dwong het Waterforum een nationaal referendum af; 26 miljoen Italianen stemden tegen de privatisering van water. De pas verkozen Napolitaanse burgemeester Luigi de Magistris nam deze oproep direct ter harte. Zo stelde hij 's lands allereerste wethouder van publieke goederen aan. Die lanceerde al twee weken na zijn installatie een plan voor een publiek waterbedrijf: *Acqua Bene Comune Napoli* (ABC). Sinds de oprichting van ABC behoren de watertarieven in Napels tot de laagste van heel Italië. De vonk sloeg over naar andere steden. Zo besloot de gemeenteraad van Turijn in 2017 om het lokale waterbedrijf om te vormen in een publieke voorziening zonder winst oogmerk.

Om te zorgen dat de publieke waterbedrijven goed kunnen blijven draaien, is echter een forse investering van de Italiaanse regering nodig. Zo is de kwaliteit van veel leidingen ronduit slecht. Kortom: nog genoeg te doen voor de activisten van het Waterforum.

Publieke watervoorzieningen zijn in Napels zo oud als de weg naar Rome.

foto Raphael Schön / FlickrCC

Winkel- en horecapersoneel had nog het meeste last van de Ierse flextoestanden.

IERLAND IERSE STRIJD VOOR ZEKERHEID

Van alle EU-landen heeft **Ierland** het grootste aandeel laagbetaalde banen. Dat is mede het gevolg van uiterst flexibele werkomstandigheden, die het werknemers bemoeilijken om voor zichzelf op te komen. Zo moesten medewerkers van winkelketen Dunnes Stores in 2015 na een grootscheepse staking voor straf het merendeel van hun uren inleveren.

De jarenlange strijd van Ierse vakbonden voor vaste uren betaalde zich in maart terug. Met de invoering van een wet voor zekere uren gingen nulurencontracten in de ban. Ook moeten Ierse werknemers voortaan gegarandeerd de hoeveelheid uren krijgen die zij het voorgaande jaar daadwerkelijk zijn ingezet. Heeft iemand een contract voor 15 uur per week, maar gemiddeld het dubbele aantal uren gewerkt, dan heeft de werknemer op grond van de nieuwe regels dus ook recht op deze extra werkuren.

De Ierse vakbeweging noemt de nieuwe wet een van de belangrijkste overwinningen in decennia. Want werknemers krijgen niet alleen meer zekerheid in uren; ze staan ook sterker in de strijd voor hogere lonen.

BERLIJN DUITSE WOONREVOLUTIE?

In **Berlijn** heeft de deelstaatregering besloten om een verbod op huurverhoging voor de komende vijf jaar in te stellen in de stad. Daarnaast komt er ook een huurplafond; huren die daarbovenuit komen moeten verlaagd worden. Zo reageert de linkse regering van Die Linke, de Groenen en SPD op de inmiddels astronomische huurstijgingen in de vrije sector in de laatste tien, vijftien jaar. In Berlijn verdubbelden de huren in die periode, maar ook in hippe steden als München, Frankfurt am Main en Hamburg is de situatie alarmerend.

Als je dan weet dat de sociale woningbouw in Duitsland de afgelopen decennia gedeclineerd is en geen schim meer is van die in Nederland, begrijp je hoe groot de nood is bij onze oosterburen. De vrije huursector is in tal van steden een heus wildwest-gebeuren, compleet met intimiderende renovatieplagerijen om huurders hun huizen uit te

pesten, uiterst agressieve *Immobilienhaie* ('vastgoedhaaien'), huizenblokken die razendsnel van eigenaar verwisselen zonder dat de huurders het weten, hartverscheurende huisuitzettingen en uiteindelijk altijd enorme huurverhogingen.

Het Berlijnse besluit valt samen met massale protesten van een burgerinitiatief, waarmee eind vorige maand al 75.000 handtekeningen verzameld zijn voor de onteigening – respectievelijk collectivisering – van de grote huisbazen en woonconcerns. Inmiddels heeft de onteigenings-discussie zich over heel Duitsland verspreid. Opvallend daarbij is dat ook bij de Groenen, momenteel nota bene de grootste partij in de peilingen, steeds meer landelijke politici als voorstanders het middel van onteigening omarmen. De Franse en Russische revolutie kennen we. Binnenkort ook de Duitse?

'Jouw geld verwoest Berlijn': noodkreet van Berlijnse huurders.

foto Onnola / FlickrCC

'RADICALE EN TOFFE ACTIES'

EEN NIEUW ROOD-BESTUUR: EVEN VOORSTELLEN!

ARNO VAN DER VEEN

studeert in Delft en woont in Rotterdam. Hij is door de ROOD-leden gekozen tot voorzitter. Hij vormt samen met drie anderen het ROOD-bestuur. Waarom maar vier? 'We hadden iets minder kandidaten dan andere jaren, dus een wat kleiner bestuur dan eerst. We gaan natuurlijk wel proberen dat weer uit te breiden aan het eind van het jaar.'

BOB MANSCHOT

woont in Zwolle en werkt bij PostNL. Hij is verantwoordelijk voor scholing en voor de ROOD-acties rondom *Niet in mijn naam*. Bob: 'De leden hebben ons de opdracht gegeven zelf meer scholingen te gaan geven. Er komt een werkgroepje dat dit gaat organiseren: in het kort staan die scholingen in het teken van meer marxisme en het ontwikkelen van onze kritische blik.'

BASTIAAN MEIJER

is verantwoordelijk voor ROOD-groepen. De Haagse student *International Public Management* ('dat is een duur woord voor bestuurskunde, waar je dus leert over het bureaucratische gedoe in Brussel') wil meteen iets kwijt: 'Mail me op bmeijer@sp.nl als je in je afdeling iets wil met ROOD.' Niet zomaar, legt hij uit: 'Een ROOD-groep is actief. Je zit bij elkaar om wat te doen, niet om alleen bij elkaar te zitten.' Hij wil dat lokale ROOD-groepen 'stadsrevoluties' veroorzaken: 'Samen met jongeren dingen winnen. Ook in dorpen trouwens.'

HANS DE WAARD

is een Groningse student Geschiedenis die zich in het ROOD-bestuur gaat bemoeien met het betrekken en werven van ROOD-leden: 'Zorgen dat we weer groeien.' Hij droomt van een nóg grotere wooncampagne dan de jaarlijkse verkiezing van de huisjesmelker van het jaar: 'Een wooncampagne waar we radicalere eisen stellen, zoals als het referendum in Berlijn waar gewoon wordt gesproken over het onteigenen van grote verhuurders.'

WAARTOE IS ROOD OP AARDE, ARNO?

'Om jongeren te betrekken bij onze club. Ervoor zorgen dat jongeren ROOD en de SP versterken, nieuwe energie geven, en tegelijk een rol spelen om onderwerpen op de agenda te zetten. Bijvoorbeeld rond het schuldenstelsel, klimaatrechtvaardigheid, problemen in het mbo, internationale solidariteit.'

Arno mocht als kersverse voorzitter al snel in actie komen. 'Facebook nodigde de politieke jongerenorganisaties uit voor een gesprek met Facebook-topman Nick Clegg. ROOD doet meestal niet mee aan dat soort theekransjes. We hebben lang getwijfeld of we dit wel moesten doen. We hebben ja gezegd, maar

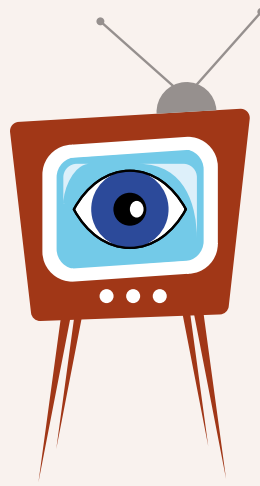
wel tijdens dat gesprek gevraagd of Clegg zich ook buiten dit gesprek wil uitspreken voor het betalen van belastinggeld en tegen agressieve lobbycampagnes die worden ingezet om te voorkomen dat er regels komen', vertelt hij. 'Buiten stonden ROOD-leden met een spandoek en een contract, dat hoefde hij alleen maar te tekenen: dat Facebook nu gewoon belasting gaat betalen, in plaats van lobbyisten. Tijdens het gesprek was Clegg daar nog positief over, maar toen ik dit buiten vroeg, ontstak hij in woede. De andere jongerenorganisaties vonden het ongemakkelijk dat wij aantoonde hoe onzinnig dit

gesprek is. Clegg vluchtte de keuken in toen wij dit live op Facebook gingen uitzenden. Hij voelde zich opgejaagd.'

Gaat er veel veranderen met het nieuwe bestuur? 'ROOD blijft radicale en toffe acties voeren en daar altijd onze analyse van het systeem bij halen. Zoals die actie bij Facebook liet zien: we blijven de rebellenclub die ROOD hoort te zijn.' •

tekst Diederik Olders
foto's Mathijs Fiddelaers

VOOR DE THUISBLIJVERS GRATIS KIJKTIPS

Geen vakantieplannen en ook geen Netflix-abonnement? Geen nood! Deze documentaires zijn gratis en voor niets online te bekijken en geven ook nog eens stof tot nadenken. Veel kijkplezier!

- Journalist Leon Verdonschot volgde een jaar lang Nadine, Tim en Khadija, die in het schoonmakersparlement strijden voor een nieuwe cao. Zijn documentaire **Het Schoonmakersparlement** zet mensen die op de werkvloer vaak onzichtbaar zijn in de spotlights.
sp.nl/schoonmakers_parlement
- Hoe ziet het werk van Amerikaanse journalisten er uit nu president Donald Trump de pers tot staatsvijand heeft verklaard? De vierdelige documentaireserie **The Fourth Estate** toont het eerste jaar Trump door de ogen van de New York Times-redactie, die door de opeenvolging van leugens, schandalen en absurditeiten uit het Witte Huis in een achtbaan terecht komt.
sp.nl/he-fourth-estate
- De documentaire **Four Horsemen** is als een college over ons huidige economische systeem. Vooraanstaand denkers zoals taalkundige en filosoof Noam Chomsky en econoom Joseph Stiglitz doen uit de doeken hoe onze mondiale economie langzaam afstevent op zelfvernietiging en wat onze alternatieven zijn.
sp.nl/FourHorsemen
- In zijn film **Where to Invade Next** (2015) valt bekend documentairmaker Michael Moore verschillende Europese landen binnen, met wapperende Amerikaanse vlag in hand. Zijn missie: het vinden van goede oplossingen voor de sociaal-economische problemen in de VS.
sp.nl/where_to_invade_next
- De Amerikaanse presidentskandidaat Bernie Sanders verloor weliswaar de strijd voor de Democratische presidentskandidatuur, hij schreef wel geschiedenis met zijn campagne. De documentaire **Still Berning** (2016) laat zien hoe Sanders een jonge generatie opzweepte.
sp.nl/still-berning
- De documentaire **The Shock Doctrine** uit 2009, gebaseerd op het beroemde boek van Naomi Klein uit 2007 over hoe rampen misbruikt worden om de ideologie van de vrije markt door te drukken, heeft nog niets aan kracht ingeboet.
sp.nl/The_Shock_Doctrine
- Burger-onderzoeksplatform Bellingcat baarde opzien met een onderzoek naar de aanslag op de vlucht MH17. Hoe kunnen gewone internetgebruikers zo snel de feiten boven tafel krijgen? Je ziet het in **Bellingcat – Truth in a Post-Truth World**.
sp.nl/bellingcat
- Amper een jaar na de beroemde 'I have a dream'-toespraak van Martin Luther King, werd Amerika opgeschrikt door de moord op drie burgerrechtenactivisten in Mississippi. De VPRO sprak voor de aflevering **Martin Luther King: Mississippi Burning** (in de reeks *Speeches*) een journalist die zijn leven wijdde aan de zoektocht naar de daders.
sp.nl/mississippi-burning
- 'Quantitative Analysts' of 'Quants', worden ze ook wel genoemd: de wiskundegenieën die een revolutie ontketenden op Wall Street, met een financiële crisis tot gevolg. In de documentaire **Quants: de alchemisten van Wall Street** leggen ze uit hoe slechte hypotheeken versneden werden tot winstgevende financiële producten, en hoe dit leidde tot de crash van 2007-2010.
sp.nl/alchemisten-van-wall-street
- Hoe is het leven voor de eerste generatie Zuid-Afrikanen die opgroeit zonder Apartheid? De Nederlandse fotografe Ilvy Njiokiktjien maakte met **Born Free** een openhartig portret van Zuid-Afrikaanse jongeren, hun dromen en teleurstellingen.
sp.nl/born-free
- In de Tegenlicht-documentaire **India in tijd van woede** (2019) is te zien hoe ook in het land met bijna 1,3 miljard inwoners de economische groei leidt tot toenemende frustratie onder de bevolking die er niet van profiteert.
sp.nl/india-in-tijd-van-woede

> GROOT SUCCES: AMBULANCEZORG GEEN MARKT

Eindelijk is het besef doorgedrongen dat ambulancezorg geen markt is. Minister Bruins van Medische Zorg en Sport heeft ervoor gekozen de ambulancezorg niet via aanbestedingen te organiseren. In plaats daarvan komt er een zogenaemde 'permanente gunning'; aanbieders van ambulancezorg hoeven zo niet met elkaar te concurreren. De SP staat al jarenlang aan zij met het personeel in de ambulancezorg in de strijd tegen marktwerking. In een SP-onderzoek uit 2015 bleek het ambulancepersoneel massaal tegen aanbesteding en marktwerking te zijn.

SP-Tweede Kamerlid Henk van Gerven: 'Het grote succes is mede te danken aan het jarenlange verzet van de professionals werkzaam in de ambulancesector. Het besluit is van groot belang voor de continuïteit en kwaliteit in de ambulancezorg, nu de regionale ambulancevoorzieningen van hun toekomst verzekerd zijn. De markt in de ambulancezorg is eindelijk ten grave gedragen. Ik hoop dat dit voor de vele andere sectoren in de zorg ook snel zal gelden. De zorg is geen markt.'

foto Bas Stoffelsen

> SP DELFT: RICHT GEMEENTELIJKE WONINGBOUWORGANISATIE OP

In Delft speelt een probleem dat SP'ers buiten de krimpregio's heel goed kennen: wijken voor de rijken. Oftewel: steeds meer goedkope huurwoningen worden vervangen door dure woningen. Daardoor worden langzaam mensen met een laag en middeninkomen de stad uit gejaagd. De Delftse SP-fractievoorzitter Lieke van Rossum: 'We spreken mensen die naar Zoetermeer of Almere verhuizen omdat hun huis gesloopt wordt. Of de verhuurder zegt: ga maar in Den Haag zoeken want hier kun je geen huurwoning vinden.'

Van Rossum wil een trotse huurwoningsector in Delft: 'Voor mensen met een laag inkomen moeten we zorgen dat er weer huurhuizen van rond de 400 euro bij komen. Maar net zo goed voor mensen met een gemiddeld inkomen. Als je net te veel verdient voor een sociale huurwoning kan je hier nergens terecht – dan begint het boven de duizend euro huur per maand.' Daarom pleit de SP Delft nu voor een gemeentelijke woningbouworganisatie die daar verantwoordelijkheid voor kan nemen.

foto SP Delft

NIET MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD? THUISBLIJVEN!

SP-Kamerlid Mahir Alkaya loodste een interessant voorstel door de Tweede Kamer. In het kort: geen handelsmissies voor foute bedrijven.

› **Wat is de kern van je aangenomen voorstel?**

‘In veel landen is de bescherming van arbeiders of het milieu slecht geregeld. Toch moeten wij van bedrijven kunnen verwachten dat zij niet meewerken aan bijvoorbeeld uitbuiting, kinderarbeid, milieubeschadiging of corruptie. Helaas gebeurt dit nog wél te vaak. Het SP-voorstel sluit multinationals die zich misdragen uit van handelsmissies. Misdragen betekent dan: je niet houden aan de OESO-richtlijnen.’

› **OESO wie?**

‘De Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) is een samenwerkingsverband van landen waarvan de economie relatief ontwikkeld is. De richtlijnen geven aan hoe multinationals moeten omgaan met kwesties als mensenrechten, kinderarbeid of milieu.’

› **Welke bedrijven gaan nu mee op handelsmissies, die niet aan die richtlijnen voldoen?**

‘Oliebedrijf Shell, biergigant Heineken, bouwbedrijf Strukton en scheepsbouwer Damen zijn bekende voorbeelden.’

› **Is het wel maatschappelijk verantwoord dat het koningshuis altijd zo'n belangrijke rol speelt bij handelsmissies?**

‘Het koningshuis gaat niet altijd mee. Veel vaker gaan kabinetsleden op handelsmissie en nemen ze tientallen, soms honderden bedrijven mee in hun kielzog. Het is natuurlijk wrang als zo'n Nederlands bedrijf vervolgens meewerkt aan allerlei misstanden. Dat schaadt de reputatie van Nederland, of ons land nou vertegenwoordigd wordt door de koning of door de minister-president.’

› **De VVD is niet blij met het voorstel. Wat is hun bezwaar?**

‘Ik hoorde dat de bedrijvenlobby op gang is gekomen om angst te zaaien over de kansen die Nederland door mijn motie zou mislopen. Waar de multinationals en de VVD eigenlijk bang voor zijn is dat ze nu eindelijk, al is het maar een voorzichtige eerste stap, werk moeten maken van het respecteren van arbeiders- en milieunormen in het buitenland. En dat kost geld.’

› **Is het nu de eerstvolgende keer geregeld?**

‘De verscherpte eisen zullen meteen – juni 2019 dus – worden toegepast bij handelsmissies waarvoor de aanmelding nog geopend moet worden.’

LINKSVOOR **'GASTEN ZET IK NIET EEN DOOS KOEKJES VOOR'**

Antonio Hidalgo Aragonés (36) is afdelingsvoorzitter van de SP Moerdijk en adviseert als burgerraadslid de gemeenteraadsfractie. Hij woont met zijn vrouw Daisy en hun kat Theo in Zevenbergen: 'Een typisch Brabants plaatsje met een kerk en een kroeg ernaast. We wonen er heerlijk, in een arbeiderswijk met mensen van allerlei pluimage. Of bij een Theo geen Thea hoort? Nee, het is een herplaatsertje dat niet goed met soortgenoten overweg kan.'

tekst Daniël de Jongh
foto Karen Veldkamp

› **Wanneer werd je lid van de SP?**

'In 2015, uit boosheid over de eigen bijdragen voor Wmo-voorzieningen. Ik zag hoe mensen die extra hulp nodig hadden in de problemen kwamen door de hoge kosten. Gelukkig hebben we daar als SP in Moerdijk inmiddels wat aan kunnen doen.'

› **Die dubbele achternaam, ben je van adel?**

'Nee, mijn ouders komen uit Spanje, daar krijg je de eerste achternaam van je beide ouders. Hidalgo betekent wel adelaar, trouwens, maar dat zegt niks. In de middeleeuwen hoefde de adel geen belasting te betalen. Heel wat mensen beweerden daarom van een edelman af te stammen.'

› **Wat doe je in het dagelijks leven?**

'Ik werk in de financiële dienstverlening, maar ik wil overstappen naar de zorgsector.'

› **Opmerkelijke switch. Waarom?**

'Als kind wilde ik al de zorg in, mensen

helpen. Ik ben ook vrijwilliger geweest in een verzorgingshuis. Daar ligt mijn hart, maar ik heb altijd met mijn hoofd gekozen. In februari is mijn vader overleden, dat heeft me aan het denken gezet. Wat wil ik echt in het leven?'

› **Wat was je vader voor man?**

'Heel gepassioneerd, hij kon bijvoorbeeld helemaal opgaan in flamenco-muziek. Heel behulpzaam ook. Ik ben geboren en getogen in Utrecht. Had er iemand in onze straat een leuke band dan snelde hij naar buiten met een emmer water en zijn bandenplakset. Na zijn overlijden is mijn moeder overstelpt met bedankkaartjes voor alle hulp.'

› **Wat is je grootste hobby?**

'Koken, op mijn moeders manier. Als ik mensen uitnodig staat er niet een doos koekjes op tafel, dan pak ik goed uit. Mijn succesgerecht? Spaanse gehaktballetjes in tomatensaus, of paella. En Daisy maakt juist weer de beste Hollandse gehaktbal ooit.' •

KOERS EU

Ik heb een beeld in mijn hoofd van de (nog steeds 28) EU-landen, die als vluchtelingen rondobberen in een overbevolkt bootje op de Middellandse Zee. Ze kibbelen over de koers naar de kade, terwijl niemand ze nog op mag vissen en zomaar ergens aanmeren ook geen vanzelfsprekende optie meer blijkt. Beste Arend van Dam, ik moest aan u denken. Hopelijk vindt u het iets om uit te tekenen! Mede ingegeven door mijn mening, dat we, als SP, ook op dit punt zichtbaar en snoeihard moeten zijn over de struisvogelpolitiek van de EU en de onwil of onkunde om de migratieproblematiek het hoofd te bieden en in goede banen te leiden.
Dianne van Berlo, Boekel

Arend van Dam is er meteen mee aan de slag gegaan. Bijgaand het resultaat.

zwalkend beleid...

DOORLOPENDE MACTHTIGING BON OM LID TE WORDEN

naam : Socialistische Partij (SP)
adres : Snouckaertlaan 70
postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
land : Nederland incassant ID: NL86ZZZ403462460000
kenmerk machtiging (in te vullen door SP):
reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomsgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____
roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v _____
adres + huisnr : _____
postcode : _____ woonplaats: _____
land : _____ geboortedatum: _____
email : _____
telefoon : _____ mobiel: _____
IBAN (rekeningnr.) : _____ bank identificatie (BIC)* : _____
plaats en datum : _____ * geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr)
handtekening : _____

Tribune juli/augustus 2019

Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen af aan ROOD.

ZOMERPUZZEL 2019

Met dit jaar als thema 'Politieke systemen' is de zomerpuzzel van de Tribune opgedeeld in 13 categorieën, telkens bestaand uit 2 vragen. De beide vragen (a. en b.) binnen elke categorie geven eenzelfde letter als oplossing. In totaal zijn er dus 26 vragen, voor een totaal van 13 oplossingsletters. Het antwoord is een woord bestaand uit deze 13 letters.

Van iedere categorie dient u de bijpassende letter over te brengen naar het gelijkgenummerde hokje in de tabel genaamd 'Oplossing'. Bij iedere vraag staat verder tussen teksthaakjes aangegeven op welke plaats in het antwoord de letter voorkomt. Spaties tellen niet als letter, en een (lange) 'IJ' is 1 letter.

Voorbeeld: de gezochte letter in 'achternaam, 3e van 5' (letters) bij het fictieve antwoord '(Karel de) Grote' is een 'o'.

U kunt uw oplossing (alleen het woord van 13 letters uit het schema) opsturen naar de redactie van de Tribune.

Goede vakantie en veel puzzelplezier!

2A

2B

4A

4B

7A

7B

CATEGORIE 1

- 1a. 'De regering regeert. Het parlement controleert.' Hoe noemen we dat principe? [5e van 8]
- 1b. Een Europees aanhoudingsbevel tegen Puigdemont, als Catalaans promotor voor onafhankelijkheid, was niet zo lang geldig. Maar in Duitsland werd hij wel opgepakt, en later weer uitgezet. [9e van 15]

CATEGORIE 2 (FOTO 2A/2B)

- 2a. Duits vrouwenrechtenactiviste richtte tijdschrift *Gleichheit* op. De urn met haar as werd in de Kremlinmuur geplaatst (1933). [Voornaam, 3e van 5; links op foto]
- 2b. 'Kroon wordt door Beatrix geslagen?' Oh...Marco Kroon. En: tot...ruiter. Hoe heet zo'n klap? [9e van 10]

CATEGORIE 3

- 3a. In de Japanse maatschappij een complex geheel van hiërarchische omgangs- en gedragsregels, sociale plichten en -vaardigheden. Grijpt terug op Confucius en is gebaseerd op (persoonlijk) eergevoel en het vermijden van schande, om de mens deugdzam te laten zijn. [4e van 4]
- 3b. ~machting kan hierin omgezet worden als 'de cliënt niet meer wil'. [20e van 22]

CATEGORIE 4 (FOTO 4A/4B)

- 4a. 'IJzere Mina' schreef eind 19e eeuw o.a. onder het pseudoniem 'Gypsy' en bracht als een soort vrouwelijke Dickens misstanden al schrijvend voor het voetlicht. Wijdde zich in haar verdere leven aan vele, ook politieke, feministische activiteiten. [Achternaam, 4e van 7]
- 4b. De eerste doet het met de tweede! En de tweede met...het kabinet? [1e van 11]

CATEGORIE 5

- 5a. De betekenis van dit begrip heeft zich in de loop der tijd onder meer ontwikkeld tot 'onafhankelijkheid' (niet onderworpen zijn aan de macht van een ander). In oorsprong omvat het de exclusieve bevoegdheid tot uitoefening van het hoogste gezag door een bestuursorgaan. [14e van 14]
- 5b. Machtsmisbruik vermeend of anderszins kan leiden tot vreemde gebeurtenissen, zo ervoer ook Jan zonder Land in 1215. Wat tekende hij? [9e van 10]

CATEGORIE 6

- 6a. Geregeerd worden door diegenen die het verdienen. Hoe heet het maatschappijmodel waarin de (sociaal-economische) positie van een persoon wordt bepaald door wat deze met zijn of haar talenten doet? Andere factoren (m/v; ras; bezit; afkomst, etc.) doen er niet toe. [6e van 12]
- 6b. 'Een met bijvoorbeeld grachten, houtwallen of hekken omheinde plek, waar bloemen, kruiden, struiken of bomen konden groeien.' (Niet) iets wat je direct met 'straf' verbindt? [2e van 3]

CATEGORIE 7 (FOTO 7A/7B)

- 7a. Belgisch voorvechtster van vrouwenrechten studeerde rechten. Haar verzoek toegelaten te worden als advocaat, aan de balie van Brussel, werd afgewezen met argumenten over de natuur van de vrouw, en de sociale rol van de vrouw. [Achternaam, 1e van 7]
- 7b. Het 'College van Dijkgraaf en Heemraden' is een dagelijks bestuur. Waarvan? [10e van 10]

8A

8B

CATEGORIE 8 (FOTO 8A/8B)

- 8a. De titel van dit boek uit 1651 verwijst naar een bijbels wezen met enorme macht. De auteur schreef dezelfde macht toe aan de staat: deze is de maatstaf van goed en kwaad. Hij legt dit uit in vier delen (mens, staat, christelijke staat, koninkrijk van de duisternis). Wat is die titel? [4e van 9]
- 8b. Met aangescherpt meldingsbeleid voor het verspreiden van 'cookies' ben je nog niet gevrijwaard van intense inbreuk op je privacy. Wat is het recht en waar is de bescherming van de consument bij bijvoorbeeld een 'kranten website', daar waar de krant zelf bij inbreuk moord en doodslag krijgt? [10e van 11]

CATEGORIE 9

- 9a. Vastgelegd in het EcSoCu van de V.N. In Nederland is er geen speciale wet voor, want hier geldt het Europees Sociaal Handvest. Sinds begin jaren '80 is het ook niet meer verboden voor ambtenaren en spoorwegpersoneel. [2e van 13]
- 9b. Grensoverschrijdend gedrag in militaire zin: de Leopard-2; Sherman, Churchill, Tiger en Russische T-series bijvoorbeeld. De naam komt origineel van de Britten, die hun eigen werklui over het geheime wapen vertelden dat ze bakken voor wateropslag aan het maken waren. [1e van 4]

CATEGORIE 10

- 10a. In deze regeringsvorm – de naam is afgeleid van het griekse 'zelf' en 'heersen' – heeft één persoon de onbeperkte macht. De term wordt gebruikt wanneer deze heerser grotere macht bezit dan waar hij of zij wettelijk, of historisch, gezien recht op heeft. Vaak is er sprake van systematische onderdrukking van andersdenkenden. [6e van 10]
- 10b. Zonder visie kun je niet vooruitzien; volgens wie was dat nu juist wat regeren is? [Achternaam, 3e van 8]

11A

11B

CATEGORIE 11 (FOTO 11A/11B)

- 11a. Ze hield van procederen, onder meer tegen de stad Haarlem omdat deze het hout dat zij had geleverd niet betaalde. Eerder had zij – legendarisch - diezelfde stad verdedigd tegen de Spanjaarden met haar vrouwenleger door kokend water en gesmolten pek over Spaanse belegeraars uit te storten. [Voornaam, 4e van 5]
- 11b. 'Subpoena' (En.) is een zwaar middel. Of (in de VS) deze meneer nu zo'n zin heeft om na zijn activiteiten als onafhankelijk onderzoeker middels een dergelijk 'verzoek' in het spotlicht te treden? [5e van 11]

CATEGORIE 12

- 12a. Regeringsvorm is kenmerkend voor de absolute heersers in Europa in de negentiende eeuw (Oostenrijk, Pruisen), maar ook elders (China). Onder het motto 'we doen alles voor het volk' hielden heersers toch de absolute macht, want: 'niets door het volk'. [11e van 18; twee woorden]
- 12b. Het is nogal in de verdrukking geraakt, sinds de Haagse Vredesconferenties, vooral omdat juist de beperkingen zo makkelijker te omzeilen zijn. Toch is er geen gebrek aan invasies in de wereld, fysiek of digitaal, waarbij het ethisch gezien zou moeten. [7e van 17]

CATEGORIE 13

- 13a. Zijn hele leven probeerde Niccolò, zo'n 500 jaar geleden, de Italiaanse heersers van zijn tijd te overtuigen hoe zich van buitenlandse overheersers te bevrijden. Hij schreef ertoe onder meer zijn Discorsi, en dat andere beroemde boek. Natuurlijk ook om zelf een machtige positie te kunnen bekleden. [2e van 10; twee woorden]
- 13b. De Volksrepubliek China lijkt er geen afstand van te willen nemen; Denemarken en Nieuw-Zeeland deden dat wel. Het heet ook wel 'eenkamerstelsel' of 'eenkamersysteem'. [10e van 14]

OPLOSSINGEN JUNI 2019

CRYPTOGRAM

Horizontaal

- 5) De grijze golf 6) Wegsplijting 9) Salomonsoordeel 10) DVD 11) Toonkunst 13) Stripauteur 14) Vijf 15) Tuinhark 17) Stroman.

Verticaal

- 1) Edele 2) Hij/zij spoort niet 3) Series 4) Sluiproute 6) Waarde 7) Grondstof 8) Goedspreken 12) Omafiets 16) Hoop.

ANAGRAAF

- 1) Steenderen 2) Wageningen 3) Amersfoort 4) Bodegraven 5) Winschoten 6) Loosdrecht.

Eindoplossing: BELEID

(en ja, de oplossing DEBIEL hebben we ook goedgekeurd ;-))

De winnaar van juni is André Versluis uit Gorinchem.

Stuur uw oplossing van een puzzel naar keuze vóór 21 augustus 2019 naar de puzzelredactie van de Tribune; Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl

Vergeet u niet uw naam en adres te vermelden? Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

OPLOSSING ZOMERPUZZEL

5	10	8	2	12	7	6	13	3	9	1	4	11

THEO DE BUURTCONCIERGE

